

SOVIETŲ BOMBA BUVO DIDESNĖ UŽ 50 MGT.

PARTIJA NUTARĖ ISMESTI STALINO MUMIJĄ IŠ LENINO MAUZOLIEJAUS

Patuštėjusi vieta numatyta Nikitai Sergejevičiui

MASKVA. — Komunistų partijos 22-ras suvažiavimas nutarė pašalinti iš raudonosios aikštės mauzoliejaus Stalino mumiją, paguldant ją 1953 metais greta Lenino mumijos. (Budu Svanidze savo knygoje "Mano dėdė Josif Stalin" tvirtina, kad Lenino mumija subyrėjo 1941 metais, kada šią komunistų "relikviją" geibėjo nuo atriedančių vokiečių tankų. Vietoj mumijos paskui padarė vaškinę figurą).

Čruščevio valdžia pirma davė ženklą Maskvos universiteto studentams suruošti mitingus ir reikalauti, kad Stalino mumija būtų pašalinta, nes ji kenkia Lenino šlovei.

Sekmadienį, uždarius mauzoliejų, jau buvo plačiai kalbama, kad ji atidarius, Stalino kūnas bus dingęs. Jo mokintiniai, tarp kurių Nikita yra dabar pats galingiausias, jį pavietos kur nors kitur. Nikita mano, kad vieta šalia Lenino priklauso tik jam. Tie, kurie paveldės iš jo valdžią, galės su jo mumija pasielgti, kaip jis pasielgė su Stalino.

Nikita lygina save su Marksu

Sekmadienį Sverdlovsko aikštėje buvo atidengtas 25 pėdų Markso paminklas iš granito.

Nikita Čruščevas, sakydama ta proga kalbą, savo "manifestą" (partijos programą, kuri pakeitė Lenino 1919 metų gaires) pavadino tokiu pat komunistams svarbiu paminklu. Jo naujoji programa ateinantiems 20-čiai metų, bus, be abejonės, priimta partijos suvažiavime vienbalsiai. Asmeniniai valdžios priešai, vadaminieji stalinistai, yra išsijoti iš suvažiavimo deputatai.

Nikita Čruščevas iškėlė mintį pastatyti Maskvoj paminklą pagerbti tuos komunistus, kurie buvo likviduoti Stalino laikais. Čia yra nagus prikišęs ir pats Čruščevas, taip išsiskyręs savo klusnumu ir žiaurumu ukrainietis, kad Kaganovičius atsisagabeno jį į Maskvą ir padarė Stalino pagalbininku.

Komunistų partijos sekretorius Maskvoj Nikolai Jegoričev buvo pirmas, kuris pritarė Nikitos minčiai pastatyti paminklą Stalino aukoms.

Pasigenda realizmo Sovietų poezijoje

Vaizduoja gyvenimą koks jis atrodo laisvadieniais

MASKVA. — Sovietų poezijoje įstatymas laikytis "socialistinio realizmo" kūryboje, tačiau didelis jų poetas Aleksander Tvardovskij mato tarybinėje poezijoje realizmo neadaug.

Jis patarė poetams vaizduoti gyvenimą toki, koks jis yra darbadieniais, o ne laisvadieniais. Jis randa Sovietų poezijoje ir literatūroje vis dar didelį palinkimą į asmeninį kultą, nežūrint visuotinio Stalino kulto pasmerkimo. Valdžios rūmų dainiai visad linkę liaupsinti savo ponus, duonos ir vodikos davėjus.

Sovietų rašytojų galvojime pastebimas gražinti tikrovę didžiausiu užsimojimais, siekiamais, kad ji išrodyt didingesnė. Tvardovskij kalbėjo partijos suvažiavime, kad rašytojų kūrėjų reikalas būtų liūdnas, jei iš tikrųjų reikėtų imtis anų priemonių tikrovei pagerinti.

IS VISO PASAULIO

Policininkai turi dabot saviškius

ROTEBERG, Vokietija. — Netoli Bremeno, kur komunistai tiesia mirties juostą pasieniu, vienas jų sargybinis pasileido į laisvąją pusę. Jo draugas priėmė prie krūtinės šautuvą, bet, išgirdęs kitą pusę žmonių išmėtinėjimus, ginklą nuleido. Netrukus jį areštavo jo viršininkai už įsakymų nepildymą.

Kongas puldinėja Katangą

ELISABETHVILLE, Katanga. — Kongo centrinės valdžios armija siunčia tuo tarpu nedidelius būrius savo kareivių į Katangą, bandydama jos įėjus. Katangos valdžia skelbia, kad įsibrovėliai buvo atmušti. Iš abiejų pusių žuvo 40 žmonių.

Pienas gerti nesveika?

LOUISVILLE, Ky. — Dr. Walter Sackel iš Miami pradėjo įrodinėti, kad pienas gerti yra "savižudybė". Jo galima duoti vaikams tik iki vienerių metų amžiaus. Doktoras kovoja prieš pieno vartojimą mokyklose, kur mokiniai gauna veltui priešpiečius (viešosiose mokyklose). Pienė ir jo produktuose esą daug cholesterolo, riebalų, kuris su laiku užkemša arterijas ir veda prie širdies smūgių. Jo pareiškimas, atrodo, sukels didelę audrą.

Kambodijos vaidai su Vietnamu

SAIGONAS, Pietų Vietnamas. — Neutrali Kambodija pradeda puldinėti antikomunistines šalis (Tailandą, Pietų Vietnamą) ne tik žodžiais, bet ir ginklais. Jos kareiviai praeitą savaitę keletą kartų įsiveržė į Vietnamą paterizuoti vietinius gyventojus. Trečiadienį vienas Pietų Vietnamo policininkas buvo nužudytas, trys sužeisti.

Amerika išbandė 4-tą branduolinę bombą

Ji buvo 20 kilotonų ir sprogdino po žeme

WASHINGTONAS, D. C. — Sekmadienį Amerika išsprogdino 4-tą nedidelę atominę bombą. Bandymų tikslas yra iširti, ar mokslininkai gali tokius sprogdinti daromai kur nors pasaulyje slapta.

Bombos galingumas buvo 20 kilotonų (1 kilotonas lygus 1,000 TNT t.). Metų pabaigoje Amerika bandys New Mexico valstybėje buvusiose druskos kasyklose daugiau tokių bombų. Jos nepaskleidžia radioaktingų nuosėdų ir nesudaro jokio pavojaus žmonėms ir gyvūnijai.

Amerika pradeda šias mažas bombas sprogdinti po žeme visų pirma moksliniais tikslais,

Nikita Čruščiovas pats sau ploja baigęs savo antrą maratoninę kalbą komunistų partijos 22 kongrese Maskvoje. Čruščiovas pasako, kad Albanija dėlto pasitraukė iš komunistų "seimos", kadangi norėjo gauti finansinę pagalbą iš Vakarų.

BERLYNO SIENA – KOMUNISTŲ ŽIAURUMO IŠRAIŠKA, SAKO SOCIALISTŲ SEIMAS

Kreipiasi į Vakarų šalis saugoti taiką pasauly

ROMA. — Socialistų internacionalas, suvažiavęs į 7-tą kongresą, baigė darbus, pasmerkdamas "kinų sieną" Berlyne, kaip komunistų laukinio brutalumo išraišką. S. I. ragino Vakarų vyriausybes imtis diplomatinės iniciatyvos, kad būtų galima garantuoti taiką ne vien Berlyne, bet ir pasaulyje bei užtikrinti laisvę žmonėms.

Rezoliucijoje, vienbalsiai priimtoje, pareikštas visiškai solidarumas su Vakarų Berlyno gyventojais. Vienas iš kongreso dalyvių buvo Willy Brandt, Vakarų Berlyno socialistų vadas.

Pavojus iš padalintos Vokietijos

S. I. nuneigė Čruščevio išvedžiojimus, jog palikus Vokietiją padalintą ir sudarius su abiem vyriausybių taikos sutartis, būtų garantuota taika. Pasisakyta visiškai priešingai — jog padalinta Vokietija pasiliks nuolatiniu pavojumi pasaulio taikai.

Socialistų Internacionalas mano, kad pasaulinei įtampai sušvelninti pasitarnautų "kontroliuojamas nusiginklavimas" Vidurinėje Europoje, kur atominiai ginklai turėtų būti uždrausti.

Lenkijos užs. reikalų ministras Rapackis pagarsėjo šiuo projektu 1957 metais, nors pirmas panašų projektą yra išdėstęs žymiai anksčiau Anthony Eden, kada jis buvo Anglijos užsienio reikalų ministras.

S. I. kongrese pasisakyta už didesnę bendradarbiavimą tarp Vakarų ir Rytų Vokietijų, bet tik techninėje srityje, ne politinėje, neverčiant Bonai skaitytis su Maskvos satelitu kaip su valstybe".

Lietuvos Aukšč. Taryba nusipelniusio mokslo veikėjo garbės vardą suteikė Kauno Valst. medicinos instituto rektoriui, med. dr. prof. Zigmui Januškevičiui. Jis įvertintas už "ypatingus nuopelnus ruošiant jaunuosius specialistus ir ilgametę mokslinę-pedagoginę veiklą", ryšium su gimimo 50 m. sukaktimi. (E)

— Lietuvos Aukšč. Taryba nusipelniusio mokslo veikėjo garbės vardą suteikė Kauno Valst. medicinos instituto rektoriui, med. dr. prof. Zigmui Januškevičiui. Jis įvertintas už "ypatingus nuopelnus ruošiant jaunuosius specialistus ir ilgametę mokslinę-pedagoginę veiklą", ryšium su gimimo 50 m. sukaktimi. (E)

kada Sovietai, staiga nutraukė derybas Ženevoj, pradėjo sprogdinti branduolinius bombas atmosferoje, nepaisydami pasaulio protestų dėl atmosferos teršimo strontiumo ir kitais pavojingais elementais.

JAV-Čiang Kaišeko politiniai mainai dėl Mongolijos

Amerika neleidžia jo priešo

WASHINGTONAS, D. C. — Viena iš priežasčių, kad Tautinė Kinija susilaikė nuo Orutinės Mongolijos vėlavimo į JT narius, yra Amerikos pasižadėjimas neįsileisti Čiang Kaišeko priešo, Dr. Thomas Liao, rašo N. Y. T. korespondentas Max Frankel.

Dr. Liao nėra nei komunistas, nei nacionalistas, jis yra formozietis, kuris nenori jokių kinų valdžios. Formoza iki karo priklausė Japonijai. Per karą ji buvo pažadėta Kinijai. Kai 1949 m. Čiang Kaišekas pralaimėjo karą prieš komunistus žemyn, jis savo armijos likučius perkėlė į Formozos salą ir ją užvaldė, nepaisydamas vietinių gyventojų valios būti nepriklausomiems.

Dr. Thomas Liao jau 10 metų stengiasi gauti leidimą atvažiuoti į Ameriką ir čia pradėti amerikiečiams aiškinti, jog Formoza turi priklausyti formoziečiams, o ne kinams iš Azijos žemyno.

Tarp įvairių valstybės departamentų argumentų už Mongolijos priėmimą (svarbiausia, kad neužrūstintų Afrikos šalių, kurių balsai būsią reikalingi, kai bus svarstomas komunistinės Kinijos priėmimo klausimas), buvo minimas ir Dr. Liao. Visą sudėjęs, Čiang Kaišekas liepė savo delegatui Saugamo Taryboje Mongolijos priėmimo nevertuoti.

Mau-Mau vadas vadovaus partijai

NAIROBI, Kenija. — Nesenai grįžęs iš tremties buvęs Mau-Mau teroristų vadas Jomo Kenyatta sutiko užimti Kenijos afrikiečių nacionalistų partijos pirmininko vietą. Suteikus kitais metais nepriklausomybę, Kenyatta, kaip didžiausios negrų partijos vadas, lengvai pateks į vyriausybės vadus.

— Stockholme tylią degių eisena, kurią surengė švedų-vengrų sąjunga drauge su švedų jaunimo organizacijomis, buvo paminėta Vengrijos laisvės sukilimo penkerių metų sukaktis. (E)

RADIOAKTINGŲ KRITULIŲ IR ŽMONIŲ PYKČIO BANGOS SUKRĖTĖ PASAULĮ

Kremlius nekreipia dėmesio į opinių užsieniuse

WASHINGTONAS, D. C. — Negirdėtos gajos trenksmas istorijoje sukėlė pirmadienį oro bangas atmosferoje ir pasipiktinimo žmonių, Sovietams išsprogdinus baisiausių vandeninę bombą pagal Čruščevio planą, įvykdyta be jokios atodairos į Jungtinių Tautų 87 narių (iš 103) prašymą susilaikyti nuo tokio nežmoniško žygio.

Skandinavijos mokslininkai mano, kad bomba buvo žymiai didesnė už 50 megatonų (50 mil. TNT tonų). Švedų tvirtinimu, sukeltos oro bangos buvo pusrėčio karto didesnės už užpraėjus savaitės sprogdinimą, įvertintą 30 megatonų. Amerikoj irgi yra mokslininkų, kurie mano, kad bomba priklausė 100 megatonų klasei. Čruščevas kalbėjo, kad jis turi pasigaminęs ir tokių vandeninių bombų, bet sprogdinasiš Vakarams pagąsdinti "tik" 50 megatonų.

Galėjo būti ir taip, kad bomba išėjo didesnė norint, negalint Sovietų mokslininkams jos tiksliai apskaičiuoti bei suvaldyti.

"Stumia pasaulį į pražūtį"

Adlai Stevensonas, JAV ambasadorius Jungtinėse Tautose, pasmerkė Sovietus už pasaulio stūmimą į pražūtį tokių milžiniškų bombų sprogdinimais. Debatuose JT politiniame komitete Kremliaus delegatas Carapkin atsakė, kad šios ir visų kitų bombų sprogdinimai buvo rezultatas Vakarų užsispyrimo reaguoti ginklu ir Sovietų taikingus pasiūlymus išspręsti Berlyno problema.

Norvegijos užsienio reikalų ministras Oscar Lange tokį atsakymą pavadino pasityčiojimu. Ne kas kitas Sovietai sukėlė Berlyno krizę, o dabar nori ją patiesinti savo branduoliniu sprogdinimu.

"Karas gali kilti kiekvieną momentą"

Carapkinas baugino JT delegatų atominiu karu, kuris gali kilti kiekvieną momentą. Ir jokie Nato narių protestai neįtakaus Sovietų nuo jų pastangų "išgelbėti pasaulį nuo karo".

Stevensonas neįrodė jokio pateisinimo baisiajai bombai sprogdinti. Tai tik parodė Sovietų valdžios cinizmą, pasityčiojant iš Jungtinių Tautų prašymo to nedaryti.

Carapkinui priminus Amerikos nustumtas bombas į Japonijos miestus, Stevensonas priminė, kad Stalinas tada nekėlė protesto balso. Išgirdęs iš Trumano Potsdamo konferencijoje apie pirmųjų atominių bombų pagaminimą (apie tai Stalinas buvo patyręs anksčiau iš Rosenbergo šnipų gaujos), Stalinas pasveikino Trumaną ir pasakė, "aš manau, kad jūs jas panaudositė".

Dr. Teller nusiminęs

Amerikos vandeninės bombos gamintojas Dr. Edward Teller laiko šį baisių Sovietų bandymą didele pažanga jų branduoliniuose ginkluose. Jis mano, kad jie per šį bandymą ištyrė naujus principus, kurie Amerikai žinomi tik teoriškai. Mokslininkas daro ir tokią prielaidą, kad Sovietai bus suradę kelią antiraketinę raketą, kurios dėka

Sovietai nuvarė nuo plento JAV sargybas

Neleidžia motorizuotų patrulių kely tarp Berlyno ir Vokietijos

BERLYNAS. — Sovietai nuvarė nuo Berlyno-Helmstedto plento, einančio Rytų Vokietijos teritorija, Amerikos armijos policijos motorizuotus patrulius. Pastaruoju metu pasitaikė nesutarimų šiame plente ir dėlto Amerika bandė grąžinti senąją tvarką, kurios laikėsi iki 1950 metų, siųsti plentu sargybinius su motorvežimiais.

Šių kokių nors kliūčių Sovietai tuo tarpu nedaro sąjungininkų susisiekimui tarp Vakarų Vokietijos ir Berlyno. Sustabdžius du Amerikos karo policijos motorvežimus, buvo paleistas trečias. Jis pravažiavo visą plentą (110 mylių) be kiuvinių. Sovietų armijos karninkas paaiškino, kad tokių sargybų nėra reikalinga. Jie ataką už susisiekimą, ir jis einąs sklandžiai.

Thanto neutralumas ir nešališkumas

Kandidatas į JT sekretorius dėsto savo įsitikinimus

NEW YORKAS. — Burmos ambasadorius U Thant užtikrino, kad jis, jei bus išrinktas Jungtinių Tautų generaliniu sekretorium, bus nešališkas, bet tai nėra šalis, kad jis bus neutralus.

Tarp šių sąvokų esąs didelis skirtumas. Pavyzdžiui, aukščiausiojo teismo narys negali laikytis neutraliai santykiuose tarp nusikaltėlio ir jo aukos, tačiau jis turi priimti nešališką sprendimą.

Jo samprotavimai buvo paskelbti per pasikalbėjimą su Adlai Stevensonu savaitinėje televizijos programoje.

— Vilniaus valst. universiteto biblioteka neseniai iš Harvard, JAV, universiteto gavo Ad. Mickevičiaus laišku Margaritai Fuller fotokopijas. Devynių laišku, prancūzų kalba, fotokopijos bus saugomos A. Mickevičiaus bute — muziejuje. (E)

galima numušti pakilusią priešų raketą su atominė bomba.

Sen. Jackson (dem., Wash.), priklausęs kongreso atominės energijos komisijai, pavadino bandymą "rūsčia valanda civilizacijos istorijoje". Jis bandė, kaip ūkininkas deglajai, sugėdinti Čruščevą nemorališku.

Senatorius yra nuomonės, jog Amerika vis dar pirmąją atominius ginklais, tačiau nėsą jokios abejonės, jog Sovietai per šiuos bandymus padarė didelę pažangą imantrijų atominių užtaisų išbūlinime.

WINNIPEGO LIETUVIŲ KLUBO ISTORIJS METMENYS

Šimtus metų mūsų gimtąjį kraštą išvaldžius Rusijos carui, jos gyventojams sunkiai teko nukentėti. Vienus nutautino, kitus išvarė į tolimosios Rusijos gilumą katorgos darbams, o dalį visai sunaikino. Kad ir atgavus Lietuvai nepriklausomybę, tačiau šimtus metų tauta išbuvusi cirstinė Rusijos kalėjime, netaip lengvai jau galėjo atsigaivinti. Lietuvos savinimas buvo siunčiamas į tolimąsias Rusijos gilumas atlikti karinės prievolės svetimiesiems. Dažnam atsisveikinimui su tėvais betekdavo pasimatyti po 25 metų. Tai buvo žiaurus žmonių naikinimas bei nutautinimas.

Jau pradant nuo 1905 metų revoliucijos nevenias iš mūsų lietuvių buvo priverstas apiešti savo gimtąją šalį. Yra žinių, kad nuo to laiko ir mūsų lietuviai pradėjo atsirasti Kanadoje. Tuo pat laikotarpiu lietuviai pradėjo atsirasti Manitobos provincijoje ir net pačiame Winnipego mieste. Pasibaigus I-jam Pasauliniam karui ir Lietuva atgavo savo nepriklausomybę.

Kai prie valstybės vairo atsistojo krikšč. demokratai, tais metais daugiausiai lietuviai ir važiavo į užsienius. Tuo laikotarpiu ir Kanadą pasiekė maždaug aštuoni tūkstančiai lietuvių, kurie išsiklaidė po visą Kanados žemėlį, o dalis iš jų pasiekė Manitobos provinciją ir patį Winnipegą. Čia ir apsigyveno keli šimtai lietuvių, o iš jų daugiausiai susisipietė Winnipego mieste.

Trečioji lietuvių banga pasiekė Kanadą po II-jo Pasaulinio karo. Jų jau buvo daug daugiau. Vien Toronto mieste jau priskaitoma apie 10 tūkstančių, Montrealyje dar daugiau. Winnipege šiuo laiku priskaitoma daugiau, kaip 500. 1951 metais visuotiname surašyme Ka-

nadoje lietuviais pasiskaičiavo 16,224, o kur dar suvažiavusieji po 1951-ųjų metų? Tai paskutinės okupacijos padarinys. Lietuviai, taip, kaip ir kitų tautų žmonės, kur tik susisipiečia — tuojuos susiburia į atitinkamas draugijas-organizacijas.

Šitaip įvyko ir Winnipege. Čia pirmiausiai buvo įsteigtos socialistinių pažiūrų draugijos, organizacijos ir pašalpinės draugijos. Pirmieji šių draugijų steigėjai jau išmirę, aš jau jų pavardžių nebeatmenu. Iš man žinomų pirmiausias organizatorius buvo Kostas Ginkus, o kiti — S. Paknys ir Povilas Jauniškis, įsteigę pašalpinę draugiją.

Kita draugija, įsteigta 1927 metais, tai Amerikos Lietuvių Literatūros D-ja. Tiesa, kita pašalpinė dr-ja, įsteigta 1930 metais, pasivadino Sūnų ir Dukterų Dr-ja. Ji vėliau susijungė su Toronte esančia tokia pat dr-ja. Ten buvo padarytas centras, o Winnipege pasiliko kuopa. Tarp tų dviejų dr-jų nebuvo sugyvenimo. Jos viena su kita konkuravo. Viena darė parengimus tuo pat laiku, kaip ir kita, todėl parengimai nevisada būdavo sėkmingi. 1937 met. abi dr-jos nutarė susivienyti į vieną, kas buvo ir padaryta.

Bet šiaip Winnipego lietuviai puikiai sugyveno ir tuo laiku buvo pavyzdžiu visos Kanados lietuviams. Blogiausia buvo tai, kad neturėjome savo salės; tai trukdė mūsų darbus.

Viename pašalpinės dr-jos susirinkime iškėliau klausimą apie nuosavų namų ir svetainės įsigijimą. Tada aš gavau didelį pritarimą iš dr-jos narių, ir tuo pačiu laiku buvo nutarta kreiptis ir į kitas lietuvių organizacijas. Didžiausias dėmesys buvo nukreiptas į Bendro Fronto Dr-ją. Nedelsiant buvo suauktas lietuvių visuotinis susirinkimas dėl įsigijimo nuosavos svetainės. Tam tikslui buvo išrinktas komitetas, o jo pirmininku buvo išrinktas Jurgis Palilūnas. Jam buvo duotas uždavinsys kreiptis į visas lietuviškas organizacijas dėl aukų rinkimo lietuvių namams įsigyti. Tame pat susirinkime jau buvo pažadėta apie 600 dolerių. Daugiausiai pažadėjo aukų: Juozas Radzevičius 50 ir A. Pauplys \$30, o kiti po \$25 ir po mažiau. Kaip matome, pačiame pirmame namų užpirkimo susirinkime jau surinkta graži suma pinigų. Tą pradžią buvo graži. Tuojau buvo išrinktas atitinkamas komitetas, kuris turėjo rinkti aukas ir ieškoti tinkamo namo. Mykolas Bukauskas pats pirmas surado namą, kurio kaina buvo \$1,800. Nieko nelaukus tas namas 240 Manitoba Ave. buvo ir nupirtas 1938 metais spalio mėnesį. Tame name ir prasidėjo mūsų lietuvių veikimas. Nors namą ir įsigijome, bet dar liko daug skolių, kurias reikėjo išmokėti. Skolų apmokėjimui stengėmės sudaryti pinigų visokiais būdais. Pirmiausiai kreipėmės į visos Kanados lietuvius, prašydami pagalbos, ir neapsirikome, nes paramos susilaukėme iš daugelio Kanados lietuvių bei lietuviškų draugijų. Antras būdas pinigams surinkti — tai įvairūs parengimai. Beveik kiekvieną šeštadienį rengėme banketus, o paprastais vakarais — jaunimui pasiūkimus. Su tais šokiais mes turėjome daug vargo. Štai užpuola mus Winnipego padužos, kurie atsilankę į šokius nenori mokėti įėjimo mokesčio. Visokiais būdais erzindavo komitetą. Atsistodavo durų tarpe, keldavo triukšmą ir neleidžia jaunimo. Kiti net per jėgą išsprausdavo į vidų ir visokių eibių pridarydavo. Šokdavo su kepturėmis, spaudydavo ant grindų, kitus užgauliodavo, o komiteto nariams, kurie prie durų stovėdavo bei tvarką darydavo, rūkydami cigarus dūmus į akis pūsdavo. Komitetas nebe-

Greencastle, Ind. Policijos leitenantas Charles Davis studijoje laboratorijoje keturių kūdikiu graučius, kurie buvo surasti Jack Lewallen namų rūsyje. Tame name jis apsigyveno prieš septynis mėnesius.

turėdamas išėitęs užaliarmavo klubo narius, kad per tokius parengimus ateitų visi į klubą ir padėtų komitetui apsiginti nuo šaukė įvairius kontraktorius, tačiau daugiausiai demokratiškų pažiūrų. Gal vienas kitas buvo perkairus, o kitas per dešinias, bet šiaip visi gerai sugyvenome. Ypač per parengimus suėdavome į vieną krūvą, kad linksmai laiką praleidus ir užmiršus savo gimtojo krašto ilgesį.

1946 metais sugalvojome klubą "išcerteriuoti" ir gauti visus nuosavybės dokumentus (Title) klubo vardu. Taip ir padarėme. Tiesa, ne visi nariai tam pritarė, bet per balsavimus didžioji dalis pasisakė už, ir mes laimėjome. Laimėjome dauguma, t. y., demokratiškai.

1947 m. Kanadoje darbai pradėjo eiti mažyn. Inspektoriatas pradėjo lankytis po visus senus namus ir reikalauti, kad būtų daromi remontai. Mūsų klubą pareikalavo pertaisyti ir atėmė leidimą parengimams. Tuojau buvo suauktas visuotinis narių susirinkimas aptarti, kas daryti: kilo įvairių nuomonių. Vieni siūlo namą parduoti, nes per daug senas, kiti siūlo parduoti ir pirkti geresnį, o tretį siūlo sutaisyti tą patį. Treti siūlo padinti t. y. pristatyti, nes mes galvojome, kad vis daugiau atvažiuoja į Winnipegą lietuvių ir reikės didesnės salės. Kiti sako, jei naujieji lietuviai norės didesnės salės, tai tegul jie pasistatys, kita norės. Prieita išvados, kad reikia išrinkti specialų k-tą, kuris išaiškintų ir nuspręstų salės reikalą. Buvo iš-

rinktas k-tas iš 6-ųjų narių, ir jiems buvo suteiktos didelės teisės. Jie turėjo visą teisę nuspręsti, ką daryti su sale. K-tas šaukė įvairius kontraktorius, tačiau dėl salės pataisymo bei naujos pristatymo. M. Vidrikas pra-neša, kad jis suradęs gerą kontraktorių, kuris pristatys naują salę labai geromis sąlygomis. Su tuo k-tas sutiko ir padarė su kontraktoriumi sutartį: kainuos \$3,665. Tačiau tenka pažymėti, kad mūsų k-te nebuvo nė vieno patyrusio žmogaus, kuris būtų nusimanęs apie statybą ir turėjęs atitinkamų žinių apie sudarymą kontrakto (sutarties). Darant sutartį nebuvo pasitarta nė su vienu nusimanančiu apie statybą ir tuo būdu buvo pridaryta daug klaidų. Kiek buvo galvų, tie buvo ir "razimų" ("protų"). Kontraktorius buvo labai "kytras" (gudrus), jis tuo pasinaudojo ir klubo narius labai prigavo. Po to pamatėme, kad tos klaidos ir nepatirtis klubo nariams kainavo dar šešis tūkstančius dolerių virš sutarties sumos. Tada buvo sudaryta negera-neteisinga sutartis. Kai pradėjome statyti klubą, tai pamatėme, kad padaryta klaida, bet jau buvo šaukštai po pietų. Tada kontraktorius užgiedojo, kad jis statys taip, kaip sutartis rodo. Mes mėginome tas klaidas užginčyti, bet kontraktorius liko teisus. Kai kontraktorius pradėjo dirbti ir pasirodė, kad negerai, tai k-tas pareikalavo dirbti iš naujo. Tada kontraktorius pasakė, kad gerai ir jis sutinka dirbti kaip k-tas nurodys, tačiau apie naujas kainas jis visai neprisiminė. Tuomet jis pradėjo dirbti, kaip k-tas jam nurodė. Statė, arė ir vėl statė, tačiau atskiros sutarties niekas iš naujo nesudarė, nepertaisė ir nepapildė.

(Bus daugiau)

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

SPAUDOJE PASIŽVALGIUS

Maskvos partijos suvažiavimas ar komunistinis teatras? Vakarų spaudoje jis įvairiai vertinamas. "Die Welt" dienraštis (240 nr.) F. Sternberg pastebėjo, kad naujoje programoje visai nerasime Stalino vardo, lygiai "pamirštas" ir Mao -Tse-tungas. Esą, šiuo metu Sovietuose auklėjimas ir galios politika — neatsiejami dalykai.

Tad jie ir siekia pažangos srityse, kurios svarbios jų politikai, būtent gamtos moksluose ir technikoje. Sovietų partijos programa galėtų turėti teigiamos reikšmės, jei ji vakarų pasaulį paskatintų daugiau kaip ligi šiol aukotis mokslu ir auklėjime.

"Frankfurter Allg. Zeitung" (241 nr.) nurodo: dabartinio įtėpimo tarp rytų ir vakarų metu visai nesvarbu ar sovietai savo programą išpildys pilnai, ligi pusės ar iš viso ji nueis vėliai. Esą daug svarbiau įžvelgti Kremliaus valdovų politinius, dvasinius ir psichologinius siekius, įgalinimus sudaryti taip ambicingą programą. Ji kaip tik įrodanti tų valdovų perdėtą pasitikėjimą savo galia ir fanatišką tikėjimą jų idėjos politine misija.

Tokio didelio masto suvažiavimas turi tikslą ne tik parodyti bolševikų galios didėjimą — pabrėžia "Neue Zuercher Ztg." (285 nr.) Kongresas siekia dar sudaryti įspūdį, kad Maskva jau virstanti ir viso pasaulio centru. Tačiau niekas geriau nepavaizduoja Chruščiovo — valkido pobūdžio ir tikrųjų suva-

žiavimo tikslų kaip tai, kad sovietiniai tikslai, kryptys, siekiai skelbiami ne kur kitur, kaip puošniam... teatre (rūmai pavadinti "Didžiojuo Kremliaus teatru").

Vakarų spauda savo pirmuosė vertinimuose suskubo nurodyti, kad Chruščiovas ir toliau nenukrypo nuo savo pagrindinių reikalavimų vakarų adresu ir toliau tebegraso.

Ji įspėjo į sovietinio valdovo žodžius žvelgti su rezervu, nes esmėje Chruščiovas savo politikos nekeičia. Savo kongresu sovietai teikia tik poros svaicių "pertrauką" vakarams ir jie pasilieka sau laisvas rankas toliau kurstyti krizę po krizės.

Britų "The Times" dienraštis spalio 18 d. pastebėjo, kad pranešdami apie naujos bombos sprogdinimą sovietai turi politinių ligi pusės ar iš viso ji nueis vėliai. Esą daug svarbiau įžvelgti Kremliaus valdovų politinius, dvasinius ir psichologinius siekius, įgalinimus sudaryti taip ambicingą programą. Ji kaip tik įrodanti tų valdovų perdėtą pasitikėjimą savo galia ir fanatišką tikėjimą jų idėjos politine misija.

Paryžiaus "Le Figaro" įspėjo dėl perdėto optimizmo ryšium su Kremliaus valdovo kalba. Jis ir toliau siekia skaldyti vakarų. "Washington Post" pabrėžė, kad Chruščiovo bombiniai grasinimai reiškia, kad sovietai pasiryžę toliau varyti grasinimų ir jėgos politiką, o tai teikia mažai vilties sėkmingiems pasitarimams ateityje. (E)

Mes mokame **4 1/2%**

Kiekviena sąskaita iki \$10,000.- apdrausta Federalinėje Valdžios Įstaigoje: Federal Savings and Loan Insurance Corporation

ant visų taupymo sąskaitų

5%

ant Bonus sąskaitų

MIDLAND SAVINGS and Loan Association
4040 ARCHER AVE., CHICAGO 32
Phone: CL 4-4470
August Saldukas Prezidentas

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atliekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.

4 1/4%

Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, išsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitokiems reikalams. Kas turi susilauptus pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. - Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. - Tel. VI rginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F. S. L. I. C.

Specialus išpardavimas

Stegler, Moore, Monogram ir kitokių gaziųjų pečių nuo \$39.95 ir brangesnių.

Didžiausias įvairiausių baldų pasirinkimas. F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, savininkai.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Road. Tel.: SEeley 3-4711
Atdara pirmadienį ir ketvirtį 9-9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais nuo 11 iki 4:30 val.

MOVING **APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS** IS TOLI IR ARTI **MOVING**

Pragyvi dideli traktoriukai - Pragyvi dideli kraustymo traktoriukai - Tegu, metu patyrimas - Tegu, metu patyrimas - Patarnavimas

JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wollbrook 5-9209

Standard Federal's new home now under construction

1909 **INSURED** 1961

4 1/4%

Taupykite **STANDARD FEDERAL** - Stipriausioje Chicagos Taupymo įstaigoje

Atsargos Fondas \$7,500,000

Turtas \$80,000,000

JUSTIN MACKIEWICH, Chairman of the Board
JUSTIN MACKIEWICH Jr., President

FREE PARKING

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštadienį nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 valandos vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

Paveiksle matome ėikagietį Kazį Ūkelį, praeita vasarą buvusi Lietuvoje, nusifotografavusį su savo broliu ir seserimi, ir dabar pasakojanti Amerikos lietuviams savo išpučius. Iš kairės į dešinę: Kazys Ūkelis, jo sesuo Ursulė ir jo brolis Stanislovas.

KAZYS ŪKELIS PASAKOJA APIE KELIONĘ Į LIETUVĄ

III

Ūkelis rytais išeidavo į miestą

— Vilniuje praleidau penkias dienas. Turėjome progos pailsėti ir miestą pamatyti, — toliau pasakoja iš kelionės į Lietuvą sugrįžęs Kazys Ūkelis. — Aš pasinaudojau proga Vilnių pamatyti. Naktimis nemėgstu ilgai traukti, amžius jau neleidžia. Bet rytais man patikdavo išeiti į miestą ir pasižvalgyti.

— Atsikeldavau apie penktą valandą ryto ir išeidavau į gatvę. Vaikščiodavau vienas. Nemačiau, kad kas mane sekio. Gal kas ir sekė, bet aš

nepastebėjau. Man teko matyti dar neatsikėlusį miestą. Vaikščiodavau gatvėmis, žiūrindavau į krautuvų langus. Vietomis matydavau išstatytų prekinių pavyzdžių, o vietomis būdavo ir kainos užrašytos. Skaitydavau lietuviškai ir rusiškai užrašytus Vilniaus gatvių pavadinimus.

— Vilniuje niekad anksčiau nebuvau buvęs. Man buvo įdomu patirti, kaip ta sena lietuviškoji sostinė atrodo, kas joje gyvena, kaip žmonės apsiėmę, ką jie dirba, kur skuba. Vilnių pažinau tik iš paveikslų, spausdintų Amerikos laikraščiuose. Kai kurias vietas esu

matęs knygose.

— Keliais atvejais iš rimtų žmonių buvau girdėjęs, kad Vilniuje, toje senoje ir dabartinėje Lietuvos sostinėje, labai mažai lietuvių tebuve. Vieni tvirtino, kad Vilniuje buvę daugiau lenkų, negu lietuvių. Antrieji pasakojo, kad Vilnius esąs žydų miestas. Dabar trešieji tvirtina, kad ten išviespatavę rusai. Man rūpėjo šis klausimas kiek geriau patirti.

— Pirmiausia, man buvo labai smagu gatvėje užgirsti mažus vaikus kalbant lietuviškai. Mažais būreliais jie ėjo į mokyklą ir tarp savęs lietuviškai kalbėjo. Jeigu jau vaikai kalba gražiai lietuviškai, tai, galvojau, kad turi Vilniuje gyventi ir jų tėvai, kurie taip pat kalba lietuviškai.

— Girdėjau ir suaugusių kalbant lietuviškai, bet jau rečiau. Iš viso, turiu pasakyti, kad žmonės gatvėse mažai tekalba. Kurie iš namų išeina, tai skuba į darbą. Jie bėga prie busų, lapa ir važiuoja. Vienas kitas keliais žodžiais pasikeičia prie autobusų sustojimo vietos, bet ir ten mažai jiems laiko lieka. Visi skuba. Busai taip pat skuba, tai ten nėra ir laiko. Gatvėse girdėjau žmonių rusiškai kalbančius, girdėjau lenkiškai, bet girdėjau ir lietuviškai kalbančius.

— Visą laiką man rūpėjo patirti, jeigu tai galima, kiek iš tikrųjų lietuvių dabartiniame mieste yra Vilniuje. Tai ne toks lengvas dalykas. Kreipiausi į palydovus. Jie tuojau atsakė, kad tiksliai nežino. Paprasčiau, kad pasakyti apytiksliai. Jie atsakė spėlioti. Gerai darė. Jeigu nežinau, tai geriau ir nesakyk. Vėliau kreipiausi į įvairius viešbučio pareigūnus. Jie patys kalbėjo lietuviškai ir rusiškai, bet ir jie nežinojo, kiek lietuvių buvo Vilniuje.

— Manęs tai nei kiek nestebino. Jeigu manęs kas būtų paklauses, kiek lietuvių Chicagoje, tai vargu ir aš būčiau galėjęs tiksliai pasakyti. Mačiau tvirtinimą, kad yra apie 100,000 lietuvių, jeigu prie Chicago priskaityti ir priemiesčius. Bet visi žinome, kad oficialiai registruotų lietuvių skaičius yra žymiai mažesnis. Be to, visa eilė lietuvių vaikų jau lietuviškai nebesivadina. Jie amerikoniškai...

— Vis dėlto, beklaušinėjant ir bekaršinant galvą keliems valdžios atstovams, susiradau tokią moteriškę, palydovų viršininkę, kuri man pasakė. Iš jos patyriau, kad Vilniuje dabartiniu metu yra 240,000 gyventojų. Ji taip pat patvirtino, kad Vilniuje dabar lietuvių sudaro 35% gyventojų. Jeigu jos duoti skaitmenys yra tikslūs, tai pagal mano apskaičiavimus dabartiniu metu Vilniuje turėtų būti 84,000 lietuvių. Tai vis tiek jau būtų neblogai. Juk prieš 50 metų, kai mūsų inteligentai pradėjo vyksti į Vilnių, tai lietuvių ten buvo labai mažai. Didžiausią lietuvių skaičių sudarė darbininkai, mergos, tarnaitės. Intelligentai ir pusintelligentai ne visuomet prisipažindavo lietuviams.

— Ta pati moteriškė man pasakė, kad dabartiniu metu ru-

Spaudos mėnuo — spaudos platinimo mėnuo

— Ar nupirkai bent vieną lietuvišką knygą? — Jei ne, — tai pasiskubink, — neatsilik nuo kultūros.

Vertingų ir gražių knygų galima gauti pirkti "Naujienu" ofise, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

KAS KAIP MATĖ?

Gal ši žinutė kiek ir pavėluota, nes tai yra įvykę beveik prieš pusmetį, kas mūsų atominame amžiuje reiškia jau pasenusį dalyką, bet atrodo ji buvo gana charakteringa šių metų pavasari. Kadangi mūsų spaudoj neteko tokios pastebėti, tai gal "Naujienu" skaitytojais su šypsena ją paskaitys.

— Išeinantis Vak. Vokietijoje rusų revoliucinio judėjimo savaitraštis "Posev", birželio mėn. 23 Nr. įdėjo žemiau talpinamus aprašymus apie pirmąją sovietų astronauto J. Gagarino nusileidimą iš erdvės pagal pačių sovietų spaudos pranešimus.

"Posev" rašo: Štai mes Jums paduosime pilnumoj, nepakeisdami nė vieno žodžio, ką rašo "Komsomolskaja Pravda", 15 d. balandžio mėn. numeryje apie Gagarino nusileidimą iš erdvės ir jo pirmąjį pasikabėjimą su kolchozike Ona Tachtarova ir jos anuke Rita. "Komsomolskaja Pravda", taip paduoda jos žodžius:

— Aš esu laiminga ir sujau-dinta, pasakoja Tachtarova, kad žmogus, kuriuo dabar didžiujasi visas pasaulis, atsidėmė mane ir paminėjo mano vardą bei pavardę. Man teko laimė pamatyti didvyrį, kaip tik tuo momentu, kai jis grįžo į žemę. Aš su savo anuke Ritocka buvau laukuose. Žmogus su dideliu baltai raudonu

sai sudaro 29% Vilniaus gyventojų. Ar čia įeina rusai kareiviai, ar čia tiksliai atsiūti valdininkai ir gyventojai — nepavyko išaiškinti. Norėjau patirti, kiek Vilniuje užsiliko žydų ir kiek dar ten tebėra lenkų, bet ir šių duomenų negavau.

(Bus daugiau)

parašytu praskrido pro mus ir nusileido žemėn vos kelių žingsnių atstume. Pradžioje aš sumišau, bet žmogus, greitai pasikėles nuo žemės draugiškai mudvi pasišaukė. Jis pasakė: "Aš rusas, sovietinis"! Mes pasisveikinom ir aš jį pakviečiau išgerti pieno. Jurgis Aleksejevičius nusišypsojo, padėkojo ir paklausė ar toli nuo mūsų telefonas. Mano vyras girininkas ir jo žinioje arklys ir vežimas ir aš jam pasakiau, kad galii tuoj pat nuvežti laikūną prie telefono. Bet jam neteko persėsti iš kosminio laivo į paprastą vežimą, nes čia pat atsirado vyrai iš pirmosios brigados, mūsų traktoristai, kurių žinioje buvo automobiliai ir už kelių minučių jau buvo jam specialus automobilis. Atsiveikindamas kosmonautas pasakė man "ačiu" ir paklausė mano vardo ir tevo vardo.

Toliau "Posev" rašo: kitame sovietų žurnale "Ogoniok" Nr. 20, Gagarino nusileidimas aprašomas jau kiek kitaip:

— "Mums, kariams N N dalies, teko didelė laimė patiems pirmiesiems mūsų planetos žmonėms sutikti Jurgį Aleksejevičių Gagariną, kada jis sugrįžo iš kosmoso. Štai kaip tai atsitiko. Rytą 12 balandžio 1961 m. mes išgirdome sprogimą. Taip atsitinka, kada lėktuvas įskrenda į garsinį barjerą.

— Matau ore skrendantį aparatą! — sušuko grandinis (efreitor) Sopolcovas.

Mes pažūrėjome į tą pusę, kur Sopolcovas rodė, ir mėlyno dangaus fone pamatėme besileidžiantį žemėn kokį tai skrendantį aparatą.

— Tuoj automašina, sušukau aš seržantui Zamarajevui. Per minutę, dėl viso ko pasiėmė

ginkluotą seržantą Eršovą, mes jau lėkėme keliu. Skrendantis aparatas matėsi jau aiškiau. Abejonės dingo — tai sovietinis kosminis laivas "Rytai — Vostok".

Laivas prisižemino už miško, ir mes pasukę iš kelio, ne mažindami greičio lėkėme prie jo, nepaisydami griovių ir mašinos šokinėjimų. Aplenkę krumus, pamatėme laivą ir prie jo pirmąjį sovietinį kosmonautą Jurgį Aleksejevičių Gagariną. Mes iš visu jėgų šokome prie jo, nes gal kokios pagalbos jis reikalingas. Bet kosmonautas Jurgis stovėjo ramioj ir laisvoj pozoj, o pamatęs mus, neskubėdamas ėjo mus pasitikti. Ant jo skafandros mes perskaitėme raidės S S S R.

Čia prasidėjo stiprus apsikabinimai ir nuoširdūs rankų paspaudimai.

— Man reikia pasiekti artimiausią telefoną, pasakė Gagarinas.

Palikę karininką Kalmykovą ir seržantą Eršovą saugoti kosminį laivą, sėdome į automašina ir nuvažiavome į mūsų igulą. Kelionėje padėjome kosmonautui atseginėti jo kunią dengiantį kostiumą.

Spręsti kas čia yra teisuus, peliekame patiems skaitytovams, rašo "Posev".

Geresnei orientacijai priminsime visiems žinoma patarę: Meluoja kaip pasamdyti. Tik kas daugiau meluoja? Baigia savo aprašymą "Posev".

Verte V. S.

P. S. Tas "Posevo" nr. tik neseniai į mano rankas peteko.

SKAITYK KASDIEN
NAUJIENAS
IR TENYK SKILTIS

Lietuviai taipgi perka ir paduoda ir progas sužino tikrai per
NAUJIENAS

ALTo protesto telegramas

ALT spalį 27 d. pasiuntė per Ambasadorių A. Stevenson ir J.T. Prezidentą M. Slim dėl vykdomų Sovietų Rusijos atominių bombų sprogdinimų tokias telegramas:

"Lithuanian American Council representing about million of American Citizens of Lithuanian descent on twenty six October decided unanimously to voice emphatic protest against nuclear tests in open atmosphere conducted by Soviet Union especially against its project to explode 50 megaton bomb polluting air with radioactive fallout and gravely endangering lives and health of humanity. Please convey our feeling to member states delegations to General Assembly.

L. Simutis
President

Dr. P. Grigaitis
Executive Secretary

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūra

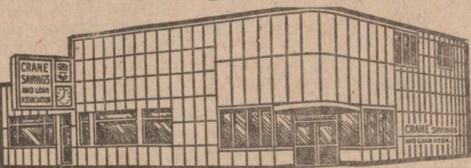
Kas du mėnesius duodamos vis naujos dovanos taupytojams.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SO. 49th Ct., Cicero 50, Ill.
JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius.
Tel. Blshop 2-1397.

NAUJIENOSE GALI RAŠYTI KIEKVIENAS IR APIE VISKĄ

Crane Savings and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083

Nemokamai vieta automobiliams

4 1/4%

ON INVESTMENT ACCOUNTS

Galioja nuo 1960 metų vasario 1 dienos.

Pinigai, idėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už vis, mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.

Prasome aplankyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:00 vakaro; Antradi. ir penktadieni 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniai 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniai uždaryta.

4 1/4%

mokame už santaupas, padėtas investavimo sąskaiton. Už paprastoj sąskaitoj laikomus pinigus mokame 4%.

Dabar mūsų turtas jau viršija

\$20,000,000.00

Per 65 metus mokėjome ir dabar kiekvieną pusmetį taupytojams mokame pačius aukščiausius dividendus.

Didžiausioji ir stipriausioji Bridgeporto taupymo įstaiga.

ALBERT J. AUKERS, Prezidentas

Darbo valandos: pirm. ir antr. nuo 9 iki 4; treč. uždaryta; ketv. nuo 9 iki 8; penkt. nuo 9 iki 6, o šeštad. nuo 9 iki 1.

District Savings

AND LOAN ASSOCIATION
3430 So. Halsted St., Chicago 8, Illinois
CLiffside 4-0104

Vieta automobiliams įstaigos kieme

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate

4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone HAymarket 1-3070

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

* Universal Investment Share Account

Subscription Rates:

In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months. \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.
--

Kitose JAV vietose ir Kanadoje

metams	\$13.00
pusei metų	\$7.00
trims mėnesiams	\$4.00
vienam mėnesiui	\$1.50

Užsienioose

metams	\$16.00
pusei metų	\$9.00
vienam mėnesiui	\$1.50

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$15.00
pusei metų	\$8.00
trims mėnesiams	\$4.00
vienam mėnesiui	\$1.50

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

Šalina iš mauzoliejaus Staliną

Vakar visąsąjunginės komunistų partijos 22 suvažiavimas vienbalsiai nutarė pašalinti iš Raudonosios Aikštės mauzoliejaus Josifo Stalino karstą. Tame granito pastate yra laikomi bolševizmo tėvo Lenino palaikai.

Sekmadienį jau buvo uždarytas "dėl remonto" įėjimas į Stalinui skirtą mauzoliejaus skyrių. Sakoma, kad tai įvyko po to, kai Maskvos universiteto studentai ir kai kurie darbininkai savo mitinguose priėmė rezoliucijas, reikalaujančias iškelti Stalino karstą iš "garbingos vietos", kurioje išsisi "didysis" Leninas.

Judėjimas prieš žiaurųjį Rusijos diktatorių, mirusį 1953 metų kovo mėn., prasidėjo šio komunistų suvažiavimo metu, kai Chruščiovas, paskui Mikojanas ir kiti valdančiosios klijos nariai pasakė kalbas, smerkdamai Staliną, kaip žmogžudį, nugalabijusį šimtus ar net tūkstančius nekaltų asmenų.

Chruščiovas jau buvo Staliną prakeikęs 1956 m., 20-me komunistų partijos suvažiavime. Bet Nikitos kalba, kurioje jisai išdėstė mirusiojo diktatoriaus piktadarybes, buvo pasakyta uždaroje suvažiavimo sesijoje ir Sovietų Rusijos spaudoje jos neskelbė. Kalbos tekstas buvo perduotas tik užsieniams. Chruščiovas agitavo prieš "asmens kultą" (asmens garbinimą) ir kaltino Staliną, kad jisai stengėsi iškelti save į padangę; bet paprastai žmonės Rusijoje iki šiol nežinojo, kad Stalinas yra apšauktas baisiausiu piktadariu, atnešusiu begalę nelaimių Rusijai ir darbo žmonėms.

O dabar Chruščiovo kalba apie Stalino piktadarybes buvo pasakyta atvira suvažiavimo posėdyje ir ją paskelbė Maskvos "Izvestija".

Sovietų Rusijos valdovai seniai žinojo, kad Stalinas žmogžudys, žmonijų apgadinėtojas ir istorijos falsifikatorius; bet jie palaidojo jį taip pat iškilmingai, kaip Leniną; ir tik praėjus trejiems metams po jo mirties Chruščiovas pasakė partijos delegatams, koks niekšas buvo tas despotas. Bet turėjo praeiti dar 5 metai, kol Chruščiovas ir jo artimiausieji draugai išdrąsino iškelti jo šunybės viešumon.

O kai Chruščiovas tai padarė, tai 4,000 partijos suvažiavimo dalyvių vienbalsiai Staliną pasmerkė! Tokia yra ta komunistų partija, "proletariato diktatūros" vykdytoja.

Nėra abejonės, kad dabar ir komunistų partijos svetimos šalyse "vienbalsiai" pareikš savo pritarimą Stalino karsto pašalinimui iš raudonojo mauzoliejaus. Neatsilikis ir "mūsų" bimbinkai.

Tokia yra totalitarinio despotizmo prigimtis, ir tokie yra to despotizmo tarnai.

APŽVALGA

Rooseveltas Lietuvos nepardavė

Kai kas dar kalba, kad velionis prezidentas Franklin D. Roosevelt "pardavė Stalinui" Lietuvą, Latviją ir Estiją. Tai dažnai kartoja ypač demokratų partijos priešai, kurie nori diskredituoti dabartinę JAV vyriausybę ir pakreipti pabaltiečių kilmės balsuotojus republikonų pusėn.

Tuos Roosevelto kritikus labai paskatino George Kennano knygos "Russia and the West Under Lenin and Stalin" pasirodymas ir paskelbimas Roosevelto pasikalbėjimų su Stalinu Teherane.

Pabaltijo kraštus Sovietų Rusija okupavo Antrojo Pasaulinio karo metu, slaptai susitarusi su Hitleriu. Kai 1941 m. Hitleris atsisuko prieš savo "kraujų sucementuotos draugystės" partnerį ir Sovietų Rusija staiga atsidūrė bendrame karo fronte su britais, tai Winston Churchill ir Anthony Eden, Britanijos užsienio reikalų ministras, tuojau ėmė derėtis su Rusija.

Tada Stalinas pareikalavo, kad Britanija pripažintų Rusijai tai, ką jisai buvo išsidėręs iš Hitlerio, atseit, teisę valdyti pasiglemžtas Estiją, Latviją ir Lietuvą, ir dar pasiimti rytines Lenkijos žemes, nuo Curzono Linijos.

Britų premjeras ir užsienio ministras jau buvo sutikę pasirašyti 20 metų nepuolimo sutartį su sovietais, idėjus į ją ir Pabaltijo valstybių aneksijos pripažinimą.

Bet prezidentas Rooseveltas tam pasipriešino, ir britai Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksijos pripažinimą iš sutarties projekto išbraukė.

Tačiau, karui einant, Maskva nesiliovė dariusi spaudimą į Vakarų valdžias, kad jos patvirtintų Pabaltijo valstybių pagrobimą. Kai įstojo į karą Jungtinės Valstybės ir tuo būdu Sovietų Rusija virto Amerikos sąjungininku, prez. Rooseveltas darėsi labiau palankus Rusijai. Teherane JAV prezidentas pasakė Rusijos diktatoriui, jog "mes neisime į karą" dėl Pabaltijo valstybių, duodama tuo suprasti, jog Rusija galėtų gauti aneksijos patvirtinimą, jeigu tik ji pasielgtų

su tuo reikiama sutikti, nors būtų tiksliau sakyti, kad Rooseveltui rūpėjo mažiau pavergti tautų laisvę, negu laimėti rinkimus. Jisai iš viso nebuvo tvirtas savo principuose. Jisai daug prisidėjo prie to, kad žlugo Ispanijos respublika, kuriai Rooseveltas atsisakė net už grynus pinigų parduoti ginklų ir amunicijos, kai ji gynėsi nuo suklijuvusių militaristų ir fašistų. Rooseveltas apie tą istorinį dokumentą pasakė, kad tai "popiergaliū", kurie "nusiūtė", ir jisai jau tikrai nebeatsimena, kas juose buvo parašyta. (Vis dėlto Atlanto Čarteris vėliau "atsirado" ir jo turinys buvo inkorporuotas Jungtinių Tautų Čarteryje).

Rooseveltas buvo pradėjęs niekinti ir socialines Naujosios

Tačiau jie giriasi parodysią kelią į laimingą ateitį žmonijai!

Dalybos reformas, sakydamas, kad tai buvo "daktaras", išgydęs sunkiai sergančią kapitalizmo sistemą, bet kapitalizmas jau išgijo ir daktaro jam daugiau nebereikia...

Tačiau pagrindinės reformos, kurias Rooseveltas pavadė (ir kurias, beje, ne jisai buvo sugalvojęs ir suplanavęs!), Amerikos gyvenime pasiliko. Pasiliko Amerikos tarptautinės politikos pagrinduose ir tie principai, kurie buvo suformuluoti Atlanto Čarterio "popiergaliuose", ir svarbiausias tarp jų *tautinio apsisprendimo* principas. Šitą principą juk irgi ne Rooseveltas išrado; jį skelbė jau prezidentas Woodrow Wilson. Atlanto Čarteryje jisai buvo tik smulkiau išdėstytas.

Bet tai reikšia, kad nereikia per daug svarbos dėti asmeniui, kuris tam tikrus principus skelbia. Rooseveltas, kuris norėjo 4 kartus laimėti rinkimus (ir laimėjo!), kiekvienoje rinkimų kampanijoje vis labiau ir labiau vadovavosi "realios politikos" sumetimais, o kai jo sveikata baigė sunykti, tai jisai jau visai nekepašė, ką buvo anksčiau sakęs.

Roosevelto nesilaikymas principų

Brooklyno "Darbininkas", rašydamas (spalio 27 d.) apie tą neįvykusį Pabaltijo valstybių "pardavimą", pastebi, kad George Kennano knygoje Rooseveltas paveikslas yra parodytas nesimpatingoje šviesoje. Kennano informacija rodo, kad velionis prezidentui "rūpėjo ne tautų laisvės paveržimas, bet naminis interesas — laimėti rinkimus, būti populiariam tarp visų rinkikų".

Su tuo reikiama sutikti, nors būtų tiksliau sakyti, kad Rooseveltui rūpėjo mažiau pavergti tautų laisvę, negu laimėti rinkimus.

Jisai iš viso nebuvo tvirtas savo principuose. Jisai daug prisidėjo prie to, kad žlugo Ispanijos respublika, kuriai Rooseveltas atsisakė net už grynus pinigų parduoti ginklų ir amunicijos, kai ji gynėsi nuo suklijuvusių militaristų ir fašistų. Rooseveltas apie tą istorinį dokumentą pasakė, kad tai "popiergaliū", kurie "nusiūtė", ir jisai jau tikrai nebeatsimena, kas juose buvo parašyta. (Vis dėlto Atlanto Čarteris vėliau "atsirado" ir jo turinys buvo inkorporuotas Jungtinių Tautų Čarteryje).

Rooseveltas buvo pradėjęs niekinti ir socialines Naujosios

Tačiau jie giriasi parodysią kelią į laimingą ateitį žmonijai!

Prisiminė J. P. Uborevičių

Lietuvos rusifikatorių dienraštis "Sovietskaja Litva" Nr.

istorinei tiesai. Bet su nemažesniu pagrindu galima manyti, kad buvusio prezidento autoritetu norima pridengti ir kai kurių politikų šiandieniniai siekimai: va, ir populiariusis prezidentas ne iš esmės priešinosi tokiom idėjom, kurias garsiai ir viešai pasakė Sulzbergeris ir Lippmannas.

"Dėmesio verta, kad dabar paskelbė ir Teherano konferencijos nutarimus, kurių jau seniau spaudoje keliais atvejais buvo reikalaujama. Ten panaši šviesa, kaip Kennano knygoje."

Žodžiu — jau, jau gali įvykti tai, ko mes bijome!

Bet juk galima tuos reikišnius interpretuoti ir visai priešinga prasme, būtent: kad tam tikros grupės ir tam tikri asmenys stengiasi velionio Roosevelto nuslydimus, Sulzbergerio pasiūlymus "N.Y. Times", Lippmanno pasisakymus ir t.t. — panaudoti tam, kad sukeltų visuomenėje nepasitikėjimą dabartine JAV administracija.

Ar ne šitam tikslui bandė tarnauti kongresmanas Edward Derwinski, republikonų atstovas iš Chicago, rašydamas lietuviams, kad valstybės departamentas laiką Lietuvai, Latvijai ir Estijai "tradicinėmis Rusijos dalimis"?

Ar ne tam pačiam tikslui dirbo koks ten asmuo, skambindamas iš Washingtono, kad Sulzbergerio patarimai esą steigiamai vertinami ir jau *separatomi* valstybės departamente?

Kaip matome, yra tiesiog fambrikuojami ir falsifikuojami faktai su tikslu sukelti alarumą tarp lietuvių, sukurstyti juos ir kitus pabaltiečius prieš prez. Kennedy ir prieš valstybės departamentą.

"Darbininko" bendradarbis, tur būt, nežino arba užmiršo, kad Trumano prezidentavimo laikais tokių ir panašių gąsdinančių "informacijų" bei pranašavimų pasirodydavo Amerikos spaudoje (Hearsto dienraščiuose, žurnaluose) nuolat. Na, ar būtų buvę gerai, jei lietuviai būtų jais patikėję ir nusistatę kovoti prieš Trumaną ir jo administraciją. Ar būtų iš to buvus nauda Lietuvai?

Būti Lietuvos reikalų sargyboje vienas dalykas, o be pagrindinio Lietuvos draugus įtarinėti ir skelbti jiems nepasitikėjimą — kitas.

M. rašo:
"Galima manyti, kad tai daroma iš meilės objektyviai

237 prisiminė Stalino pavidimu sušaudytą Sovietų Rusijos raudonosios armijos karį Jeronimą P. Uborevičių. Jis gimė 1896 m. Lietuvoje. Vadinasi, sukako 65 metai nuo jo gimimo. Pirmam Pasauliniam karui prasidėjus, jis buvo mobilizuotas į Rusijos carinę kariuomenę. Iš karo fronto buvo 1916 m. komandiruotas trumpam apmokymui artilerijos mokyklą. 1917 m. jis pasėkė bolševikus. Raudonosios armijos gretose jis dalyvavo įvairiuose frontuose. Buvo išsi-tarnavęs pirmojo rango komandiro laipsnį. Bolševikinio karo veiksmams aprimus, J. Uborevičius dirbo štabe ir parašė keletą dalykėlių karo apmokymui skirtų.

"Sovietskaja Litva" bendradarbis, karo mokslo kandidatas J. Gorelik, rašo, kad J. Uborevičius buvo karys, kad jis sėkmingai dalyvavo visuose svarbesniuose karo frontuose, bet nutyli, kad tas bolševikų narsusis, nusipelnęs karys Jeronimas Uborevičius buvo Tuchačevskio byloje sušaudytas. Dabar tos bylos kai kurios aukos kartu su lietuviais J. Uborevičiu ir Putna reabilituoti, tai yra įrodyta, kad jie nekaltai buvo tada sušaudyti. O toji byloje vien tik karininkų buvo sušaudyta daugiau kaip du tūkstančiai. Nors J. Uborevičius buvo apdovanotas trimis ordinais, bet ir jie jo nuo mirties neišgelbėjo.

Cia prisimintinas carės Katerės numylėtinio, didžiųjų rusų imperialistinių karų vado Suorovo ordinas. To paties vado Suorovo, kuris tos pačios carienės Katerės Antrosios pavidimu numalšino žinomo Dono nenuo-ramos kazokų Emilijano Ivanovičio Pugačiovo sukeltą baudžiav- ninkų maištą. Komunistų Pugačiovas labai gerbiamas, laikomas liaudies didvyriu, ir jo vardas yra pavadintos miestuose gatvės ir Saratovo srityje miestas Nikolajevsk dabar vadinamas Pugačiovo...

Pugačiovo sukilimo numalšintojo Suorovo vardu nukalti ordinais ir tik išimtiniais atsitikimais jais, ir tik kariai! "pdalinami... o kazokas Pugačiovas garbinamas kaip liaudies didvyris!

Ir J. Uborevičius ir kiti kartus su Stalinu dabar garbinami, nors jie visi, Stalino įsakymu, buvo Tuchačevskio byloje nekaltai sušaudyti. Na, bet visi jie tarnavo ir tarnauja maskoliškam imperializmui. Rusifikatorių J. P. Uborevičius vadimas vertingų Lietuvos, žinoma, Sovietų Lietuvos, sūnumi ir menamai sovietų Lietuvos žmonių labai gerbiamas.

O tikrumoje tas Lietuvos sūnumas Uborevičius nieko bendro su Lietuvos gyvenimu neturėjo. Svetimiems tarnavo ir jų pačių buvo nužudytas.

J. V.

DAN KURAITIS

Antrą syk Aliaską aplankius

Mieste iš visų pastatų labiausiai išsiskiria Fairbanks prekybos rūmai. Tai tikrai imponuojantis pastatas. Tiems rūmams, kaip vadovas pasakojo, priklauso visa miesto vyriausybė. Tokiu būdu miestą faktiškai kontroliuoja prekybos rūmų nariai.

Prekybos rūmų uždavinys yra garsinti savo miestus, nurodyti, kas juose yra įdomaus bei verta pamatyti.

Panašiai daro ir Fairbanks prekybos rūmai, — jie garsina savo miestą ne tik aprašymais, bet ir savo muzieju, kur yra sudėta daug įdomių dalykų, surastų Aliaskoje ir parodančių, kokia Aliaska buvo senovėje.

Netoli Fairbanks yra pavyzdinis pieno ūkis ir pieninė. Iš ten, kaip aiškino vadovas, pristatoma Fairbanks gyventojams apie 80 nuošimčių viso jų suvartojamo pieno, sviesto ir kitų pieno produktų.

Ūkis tikrai gražus. Matosi didžiausios bandos žalmargių, Ganyklos puikios, pastatai moderniški. Žodžiu, tai milžiniškas dvaras, kuris yra vedamas žemės ūkiu ir gyvulių specialybe. Kadangi vasaros čia trumpos, tai yra įrengti dideli šiltnamiai, kur žiema yra auginami visokie vaisiai ir daržovės.

Universitetas ir "laivas"

Fairbanks turi kuo ir tikrai pasidžiūoti. Kalbu apie universitetą, kuris yra tik vienos mylios atstume nuo miesto. Puikus mūro pastatas matosi iš tolo, nes universitetas stovi ant kalniuko. Mokosi ne tik vietiniai, bet ir keli šimtai iš kitur komandiruoti kadetai. Kaip ten bebūtų, bet Aliaskai, kur gyvenojų, palyginti, dar mažai tėra, turėti savo universitetą yra tikrai didelis dalykas.

Labai įdomus yra universiteto muziejus, kur yra sudėti seniai gyvenusių ir seniai išnykusių gyvūnų griaučiai. Milžiniški tie gyvūnai buvo. Tiesiog sunku sau ir įsivaizduoti, kaip tokie sutvėrimai, savo rūšies gyvi kalnai, galėjo vaikščioti ar bėgioti.

Pereito šimtmečio pabaigoje ir šio šimtmečio pradžioje aukso iškotėjai tenkinosi primityviškomis priemonėmis. Vadinamąjį aukso smėlį jie sijodavo ir išplaudavo. Tuo būdu jie atskirdavo aukso gabalėlius. Vėliau susiorganizavo kompanijas, kurios pradėjo vartoti įvairias mašinas augsui nuo paprasto smėlio atskirti. Buvo padarytas savotiškas laivas, kuris sijoją smėlį ir vandens pagalba atskiria aukso.

Kai surandama vieta, kur yra aukso kokiame kalne, tai prasideda kasimas ir vandens pagalba ledo tirpinimas. Iškasama didelė duobė (50 pėdų ilgio, 30 pėdų pločio ir 20 pėdų gilumo), kuri pripildoma

vandens. Į tą duobę įleidžiamas laivas, kurio mašinos sijoją pristatomą žemę. Vandens pagalba paprasta žemė yra nuplunama ir išmetama į krantą, o aukso gabalėliai atskiriami ir nukrinta į laivo dugną.

Tačiau ir moderniškomis priemonėmis nebedaug aukso tegauama Aliaskoje. Matyti, aukso versnės baigia išsekti, o naujų kol kas nepasisekė surasti.

Susisiekimas ir Aliaskos šunys

Aliaska smarkiai modernizuojasi. Kaip čia seniai ten nebuvo nei geležinkelio, nei plentų, nei, pagaliau, tiukamų kelių. Apie susisiekimą oru, žinoma, netenka ir kalbėti, nes tos rūšies susisiekimas, palyginti, visai seneniai išsivystė. Naudotis arkliais tais laikais buvo neįmanoma dėl nebuvinimo kelių ir ilgų bei sniegingų žiemų. Susisiekimui, ypač žiemos metu, geriausiai tiko šunys.

Manau, kad kiekvienam teko matyti filmus iš Aliaskos gyvenimo, kuriuose buvo vaizduojama, kaip važinėjama rogėmis, kurias velka būrys šunų. Patyrę eskimai ir indėnai didelius nuotolius atlikdavo tiesiog pasakišku greitumu. Pavyzdžiui, yra žinoma, kad iš Fairbanks į Nome (tarp jų atstumas yra 560 mylių) šunų velkamomis rogėmis kelionė buvo atlikta per penkis dienas.

Aliaskos šunys yra savotiški ir skiriasi nuo kitų. Jie yra gana dideli ir pajėgūs, —

sveria iki 125 svarų. Pasizymi savo ištvermingumu ir paklusnumu. Gali kelias dienas išbūti nečėdę net ir tuo atveju, kai jiems tenka vilti roges ar koki kitą darbą atlikti. Vadinami jie yra Aliaskos "huskies". "Huskies" yra įvairių veislių mišinys. Indėnai turėjo savo šunis, kurie susimaišė su rusų iš Sibiro atvežtais šunimis. Vėliau iš Amerikos buvo atgabenti šunys. Įvyko naujas mišinys, iš kurio buvo atrenkami veiseli patys geriausi ir patys stipriausi. Ilgainiui ir išsivystė "Husky" tipo šunys. Tokią istoriją apie Aliaskos "huskies" pasakojo mums ekskursijos vadovas.

Bet kaip atsirado pats vardas?

Štai kas apie tai pasakojama. Hudson kompanijos kailių prekyba besiverčią šiaurinėje Kanados dalyje angliai vartojo londoniečių dialektą. "Eskimos" (eskimos) jie vadindavo "heskimos", o eskimų šunis "Heskimo" šunimis. Vėliau "Heskimo" jie sutrumpino į "Hesky", kuris ilgainiui tapo "husky". Tokiu būdu Aliaskos "husky" faktiškai reiškia "Aliaskos eskimų šuo".

Prieš penkiasdešimt metų Amerikos miestuose buvo daugybė arklų, kurie buvo naudojami įvairių prekių išvažinėjimui. Chicago gatvėmis didžiuliai belgiški arkliai trankdavo sunkius vežimus su įvairiomis prekėmis.

O ką bekalbėti apie farmas, kur be arklų buvo neįmanoma apsieiti. Dabar

arkliai baigia išnykti ne tik iš miestų, bet ir iš farmų. Atrodo, kad netolimoje ateityje arkliai Amerikoje bus naudojami tik lenktynėms...

Visai galimas daktas, kad tokio likimo susilauks ir Aliaskos eskimų šunys, nes juo labiau susisiekimas tobulinamas, juo mažiau tam tikslui benaudojami šunys. Mums belankant Fairbanksą iš Frankforto, Vakarų Vokietijos, atsikrdo du vokiečiai. Atskrido jie per šešias valandas elnių ir meškų medžioti. Atvykę nė nemanė šunų rinkintie samdyti, kad galėtų pasiekti medžiojimo vietą. Ir kam tai reikalinga, kada yra daug pranašeni susisiekimo būdai. Negalima delsti ir bereikalingai laiką leisti, kada gyvenimas galvatrukčiai bėga.

Ar tai gerai, ar ne, — sunku pasakyti, bet toks dabar gyvenimas pasidarė. O mes, norime ar nenorime, turime prie jo taikytis.

Indėnų kaimelis

Iš Fairbanks Hana upe plaukėme indėnų kaimelio pamatyti. Atstumas — tik dešimties mylios. Plaukėme nedideliu laiveliu. Vadovas, kaip paprastai, visą laiką stengėsi mūsų dėmesį atkreipti tai į vieną, tai į kitą dalyką.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Dienraštį "Naujienas"

DR. ANNA BALIUNAS Vokietijos

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS 2858 W. 63rd STREET

Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. iš ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus. Ofiso tel.: Prospect 8-3229

DR. S. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3148 WEST 63rd STREET

DR. C. K. BOBELIS Inksų ir šlapimo takų chirurgija Tel.: Village 8-6068

DR. PETER BRAZIS PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 ARCHER AVENUE

DR. BR. GAIZIŪNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3844 WEST 63rd STREET

DR. ALDONA A. JUŠKA AKIU LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4146 SO. ARCHER AVENUE

DR. P. KISIELIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4932 W. 15th St., Cicero, Ill.

DR. A. MACIŪNAS CHIRURGAS 2858 W. 63rd Street

DR. J. MESKAUSKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

DR. P. STRIMAITIS Bendra praktika ir chirurgija specialiai GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

DR. VYT. TAURAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos

A. a. adv. J. Bataičiui pastatytas paminklas

PLB Vokietijos Krašto Tarybos nario, mok. Fr. Skėrio kalba, pasakyta paminklo šventinimo iškilmėse

1961 m. sausio mėn. 17 d. Heidelbergo Universiteto Klinikoje mirė a. a. advokatas Juozas Bataičis, kurį mes š. m. sausio mėn. 23 d. palaikydome Huettenfeldo kapinėse.

Jis buvo gimęs 1894 m. spalio mėn. 17 d. Raseiniuose, gyvena Kaune ir turėjo nuosavą advokatūrą Laisvės Alėjoje. Kaune buvo žinomas kaip ankstybas Kopr. Neo-Lituanijos steigėjas, vėliau buvo veiklus tos pačios korporacijos filisteris, ramus, bet patvarus tautininkas visoj lietuvių visuomenėj.

Didysis a. a. Juozo Bataičio DR. V. P. TUMASONIS CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

DR. V. VILEIŠIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 802 WEST 31st STREET

P. ŠILEIKIS, O. P. ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS Aparatai - Protezai, Med. Bاندازai. Speciali pagalba Koloms (Arch Supports) ir t. t.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI Dr. Ant. Rudokas, Opt. 4455 So. CALIFORNIA, YARDS 7-7391

Dr. Kazimieras MICHEL Optometristas-Orthoptistas Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos.

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 25 metų patyrimas. Tel.: Yards 7-1829

GRADINSKAS TAUPYKIT: duodama S & H ŽALIUŠ ZENKLELIUS (Stamps)

MOVING Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumu. ANTANAS VILIMAS 3415 So. LITUANICA AVENUE

PERKRAUSTYMAI MOVING Leidimai - Pilna apdrauda ŽEMA KAINA R. SERENAS 2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS RADIJO ŠEIMOS VALANDOS Visos programos iš WOPA, 1490 kil. AM. 102-7 FM.

LIETUVIŲ KALBA: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. - Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

DR. VYT. TAURAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Vokiečių-Lietuvių sekcijos pirmininkas.

Jis palaikė tamprius ryšius ir su vokiečiais, kilusiais iš Lietuvos. Draugiškai bendradarbiavo su Lietuvos-Vokiečių Landmannschaft'o pirmininku, ponu prof. dr. Strauch.

Mokėdamas laisvai vokiečių kalbą žodžiu ir raštu, a. a. Juozas Bataičis turėjo didelės įtakos, kaip lietuvis, aukščiausioje vokiečių sluoksniuose, net ministerijoje Stuttgarte ir Bonnoje.

Bendradarbiaudamas su visais lietuvišiais įvairiausių pažiūrų ir įsitikinimų laisvajame pasaulyje ir su svetimtaučiais, velionis turėjo savo tiesią laikyseną, pavyzdžių būdu ir geru charakteriu nemažai draugų. Tegu juo eitas kelias būna visiems lietuviams tremtyje pavyzdžiu, nes jis dirbo, aukojos, nors sveikatos neturėdamas, iki savo gyvenimo pabaigos savo mylimai tėvynei Lietuvai, kur traukė jo širdis, nes tenai paliko žmogų ir dukrelę.

Kaip paminklo statymo reikalais įgaliojimus davė ypačingai a. a. Juozo Bataičio paminklui pastatyti Komitetui New Yorke, jo pirmininkui dipl. teis. p. Antanui Senkui, ALT Sąjungos pirmininkui dipl. teis. p. Vytautui Abraičiui, Tautinės Sąjungos 1-jo skyriaus pirmininkui p. Pranui Narvydžiui, Korp. Jaunoji Lietuva filisteriui p. Jurgini Sirusui, Korp. Neo-Lituanijos filisteriui p. Petriui Uleniui, Korp. Neo-Lituanijos Vyriausiosios Valdybos pirmojo p. Mečiui Valiūnui už atsiųstą labai stambią auką paminklui pastatyti per poną dipl. teis. p. Antaną Senką, visiems aukotojams užjūryje, Pinnebergo apylinkėi už auką per p. Čekauską, Huettenfeldo apylinkėi ir jos pirmininkui vyr. mok. Seliamonui Antanaičiui, Vokietijos Krašto Tarybos nariams, Krašto Valdybai, ponui ir poniai Noritai, Korp. Neo-Lituanijos vardu padėjo vainiką. Už tai širdingas ačiū.

Padėką reiškiu ponai Dr. Deveiškai iš Paryžiaus, kuri kalbėjo teisininku vardu. Ypačingą padėką reiškiu Lietuvos-Vokiečių Krašto Valdybai ir jos pirmininkui prof. dr. Strauch už atsiųstą užuojautos laišką ir už vainiką. A. a. Juozas Bataičis su latviais ir estais nuoširdžiai bendradarbiavo. Latvų ir Estų Vokietijos Krašto Valdybos atsiuntė laiškus ir išreiškė užuojautą visiems lietuviams. Latvų Krašto Valdybos pirmininkui ponui Janum ir estų Krašto Valdybos pirmininkui p. Reisenberg už tai nuoširdžiai dėkoju.

Ypačingą pagarbą ir padėką reiškiu lietuvių Vasario 16 Gimnazijos katalikų kapelionui kunigui dr. Navickiui už paminklo pašventinimo apeigas. Toliau dėkoju visiems gimnazijos moksleiviams-ėms už giesmes ir maldas, visiems draugams, vienminčiams, bendradarbiams, pažįstamiems už atsilankymą ir išreiškusiems žodžių ir raštu paskutinę oficialią pagarbą a. a. Juozui Bataičiui paminklui šventinimo iškilmėje. Visiems širdingas ačiū aukojusiems gėliu.

Tau, mielas Juozai! Išėkis ramybės svetimoje žemelėje savo brangios tėvynės Lietuvos ir mylimos šeimos nebematęs! Tavo dvasoje mes pasilikusieji dirbsime ir kovosime už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą! Fr. Skėrys

REMKITĖ TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE"

Žinios iš Anglijos

Lietuvos delegacijos pirmininkas V. Sidzikauskas, vykdamas į Pavergtųjų Seimą Prancūzijoje, trumpam laikui buvo apsisitęs Londone. Ta proga Lietuvių Namuose padarė tarptautinės politikos klausimais pranešimą. Atidaromąjį žodį tarė inž. J. Vilčinskis, kuris supažindino susirinkusius su V. Sidzikausko asmenybe, primindamas, kad prelegentas visą laiką dirbė dėl Lietuvos išlaisvinimo.

Prelegentas pradėjo savo pranešimą primindamas, kad laisvę lengva prarasti, bet atstatyti yra sunku. Dabar mes gyvename ypatingai sunkiame laike. — tai sovietų grėsmė pavergtajai Europai ir aštrėjanti Berlyno krizė. Tie įtempti tarptautiniai įvykiai paskatino ir mus atvažiuoti į Europą ir bendrame seime aptarti visą įvykių raidą. Be Paryžiaus, dar teks lankytis Briuselyje, Ženevoje, Bonnoje, Dubline ir ten pasitarti Europos laisvės klausimais. Matant kokių greičiu keliamos Afrikos išlaisvinimo problemos, mes statome reikalavimus, kad tokiu pat greičiu būtų sprendžiami ir sovietų pavergtosios Europos klausimai. Matydami atsakomųjų valstybių vyrų neveiklumą, mes išgyvenome daug nusivylimų ir mažėja pasitikėjimas Vakarų valstybių pareiškimais. Berlyno krizė, pasikeitusi padėtis Europoje ir sovietų grėsmė visam pasauliui, rodo, kad nėra kelio atgal. Rusai knisai po įvairių valstybių pamatais, norėdami jas sugriauti. Jie lenda ne tik į Afriką, bet ir į Pietinę Ameriką. Vakarai nesiekia laimėjimų. Berlynas padalintas, Europa padalinta, ar tai normalu padėtis? Reikėtų Berlyno sprendžiamoj formoj, kad būtų visiems žymu ką Vakarai daro. Rusai reikalauja apsisprendimo teisių Afrikos tautoms, o kodėl Vakarai nekelia klausimo dėl pavergtosios Europos išlaisvinimo. Dar jie ir šiandieną neįsivaizduoja kaip gali baltas žmogus pavergti baltą žmogų. Vakarai eina į derybas, galvodami kokias padaryti nuolaidas, o Rytai kad juo daugiau sau nuolaid išsiderėti. Neturi valios, nusištatymo, — kad mes Vakarai šiandien turime galį, — bet iesko su rusais kompromisų. Nuotaiškos nėra skaidrios, matant, kad barbaras ruošiasi nušauti visą Europą. O Vakarai yra linkę eiti į kompromisus, daryti nuolaidas, pripažįstant dabartinę padėtį. Ne Vakarai stato reikalavimus, o Maskva.

Savo tautos idealų mes neišžadėsime ir visą laiką kovosime dėl Lietuvos išlaisvinimo. Mes iš Vakarų ne labdarybės prašome, bet įsisaugojimo, kad pavergtųjų tautų laisvinimo darbas turi būti ir mūsų interesas ir dirbkime visi kartu.

Tai tokios maždaug mintys padaryto pranešimo. Ir mano asmeniška nuomonė, nors padėtis yra liūdna, bet dar nėra beviltiška.

TRUMPAI — Mirė Starkevičių jauniausioji dukrelė, palaidota spalio 18 d. Leyton kapinėse.

— Spalio 22 d. įvyko Sporto ir Socialinio klubo pusmetinis narių susirinkimas. Kaip paaiškėjo iš pranešimų, klubo finansinė padėtis yra žymiai pagerėjusi ir sumažintos skolos, kurios susidarė perkant klubą. Dabartinio klubo pirmininku yra V. Lagunavičius, sekretoriu — I. Dailidė.

— Rytų Londone, kaip sakoma dėl lankytojų stokos, pradėjo užsidarinėti (bankrotuoti) kino teatrai. Dabar užsidariusių kinų savininkai pradėjo versti kita biznio šaka — bingo lošimais. Mėgėjų palėsti yra pakankamai V. V.

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Ervilko Draugiško Klubo susirinkimas įvyks trečiadienį, lapkričio 1 dieną Vengeliuokio svetainėje, 4500 So. Talman Ave. 8:00 val. vakaro. Visi nariai prašomi atsilankyti.

Adela Burba, rašt. A. Kaulakis, fin. rašt. Skatykite ir platinkite "NAUJENAS"

GUŽAUSKU

BEVERLY HILLS GELINČIA GĖLĖS VISOMIS PROGOMS 2443 WEST 63rd STREET Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GĖLININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandojė gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės. ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

LOVEIKIS

Telegrama ir Visas Pasaulio Dalis KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams 3316 So. Halsted St. YArds 7-7308

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71 Street Telef.: GRowehill 6-2345-6 1410 So. 50th Ave., Cicero Telef.: TOWnhall 3-2108-9 Trys moderniškos koplyčios Aikštės automobiliams statyti

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIKA & EVANS 6845 SO. WESTERN AVE. TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS MAŠINOMS VIETA REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Seniausia ir Didžiausia Laidojimo Istaiga AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ 4605-07 So. Hermitage Avenue Tel.: YArds 7-1741 — 1742 4330-34 So. California Avenue Telefonas: LAFayette 3-0440 MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicago Lietuvos Laidotuvių Direktorių Asociacijos AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

GEORGE F. RUDMIN 3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS 3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS 10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS 1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 S. LITUANICA AVENUE Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ 2424 WEST 69th STREET Republic 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

PETRAS P. GURSKIS 718 WEST 18th STREET Phone: SEley 3-5711

PETRAS BIELIŪNAS 4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

— *Kęstučio klubo* 50 metų jubiliejinis vakaras įvyko spalio 29 d. Marquette Hall, 6908 So. Western Ave. Jis buvo labai sėkmingas. Meninę programą atliko O. Blandytė; jai akompanavo M. Motekaitis. Kalbėjo Lietuvos konsulas Dr. Petras Daužvardis, Naujienų redaktorius Dr. P. Grigaitis, Draugo redaktorius L. Šimutis ir A. Valonis. Buvo pagerbtas seniausias klubo narys Vezdžiūnas.

Išmokime važinėti Amerikos keliais

Teisėjas Alfonse F. Wells tvarko visą Chicago's trafiką teisma. Per jo vadovaujamą įstaigą turi pereiti visi trafiką įstatymams ir taisyklėms nusikaltusieji vairuotojai. Teisėjai atlieka jiems skirtas pareigas, bet jiems būtų maloniau, jei nebūtų nusikaltėlių ir nereikėtų spręsti bylų. Nusikaltimų būtų žymiai mažiau, jeigu automobilistai pažintų veikiančius įstatymus ir taisykles. Illinois valstybė yra išleidusi knygelę RULES OF THE ROAD, kurią yra visos trafiką taisyklės. Knygtė duoda kiekvienam, norinčiam susipažinti su kelio taisyklėmis. Už ją nieko nereikia mokėti. Ją gali gauti kiekvienas skaitantis, atėjęs į trafiką teismą. Kas neturi progos užėiti į teismą, tai knygtę gaus, jei parašys atviruką ir paprašys, kad jam prisiųstų. Nieko už persiuntimą nereikia mokėti.

Rašyti reikia šiuo adresu:
Hon. Judge Alfonse F. Wells,
Traffic Court, 321 N. La Salle
Street, Chicago, Illinois

Pigiajai taisome ir perstatome senus namus, garažus, porčius, stogus; atliekame visus cemento darbus; beismone šaligatvyje ir prie įėjimo. Apstatavimai veltui. Krepšius į
A. A. STATYBOS BENDROVE
4503 S. Whipple. Tel.: Virginia 7-4139

NEW LIFE DELICATESSEN
Namiė gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.
3146 SO. HALSTED STREET
Victory 2-7666.
Jonas Grinius, savininkas

Siuntinių išsiuntimas
ir pigus siuntiniams medžiagų pasirinkimas, pavyzdžiui, 6 vyr. kostiumams medžiaga tik \$33, o su išsiuntimu \$68.50 Čia viską rasite, kas tik siuntiniams reikalinga. Galite ir prie atneštų siuntinių dasipirkti įvairių prekių žemesnėmis kainomis, kaip kur kitur. Taip pat galite pasiųsti įvairių medžiagų ir kitų prekių, vaistų bei maisto produktų iš Anglijos ir iš Danijos. EXPRESS GIFT PARCEL CO., ir Liusės suknelių krautuvė, 3305 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., LA 3-2021. Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9:00 ryto iki 9:00 vak. Kitomis dienomis 9:00 — 6:00. Liuse Kavaliauskienė. (Sk.)

NAUJIENOSE GALI RAŠYTI KIEKVIENAS IR APIE VISKĄ

4 1/4% DABAR MOKAME
VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS
Indėliai apdrausti iki \$10,000.00
Duodame paskolas už namus nuo vienerių iki dvidešimties metų lengvais mėnesiniais išmokėjimais.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO, ILL.
Lafayette 3-8248
Sekretorius CHARLES ZEKAS
Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 4:30 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Dabar pagreitintas siuntimas tiesiai iš Chicago į Lietuvą!
Siuntiniai pasiekia gavėją už 4-6 savaitių.
Sudarydami siuntinį pasitarkite su mumis, ką ir kaip siųsti. Dažnai žmonės siūnčia ne tai, kas ten reikalinga.
Paskambinkite mums, ir mes paimsime Jūsų siuntinį.
LIETUVIŲ KOMPANIJA
WORLD PARCEL SERVICE
3320 SO. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILL. YA 7-0677

Vėlinių vakaras

"Sukrikščioninta" tūkstančių metų senumo tradicija

Antradienio vakaras, spalio 31 d., Lietuvoje vadinamas Vėlinėmis, čia vadinamas Halloven, turi savo tradicijas, pareinančias iš tolimos prieš-krikščioniškos senovės, kada žmonės rimtai tebetikėjo dvasiomis, vaiduokliais, raganomis ir velniukščiais su šokinėmis bei skylučiu. Anglų, kanadiečių ir amerikiečių Halloven, kas reiškia "all hollies, all hallow's day" (visų šventųjų diena) yra popiežiaus Gregorijaus III dr 8 šimtmetį su-krikščioninta didelė druidų, keltų ir galų šventė, dar prieš gerus 5 tūkstančius metų švęsta geroms ir piktomis dvasiomis patenkinti. Maža kas bėra žinoma apie tų laikų žmonių tikėjimą, tačiau yra žinoma, kad jis iš pagrindų mažai kuo te-siskyrė nuo dabartinio: tos pačios piktos ir geros dvasios, tie patys atnašavimai joms paten-kinti, tik pavadinimai, vardai ir titulai pasikeitė — žyniai, raganai, vaidilūs, kriviai iš-virtę kunigais, prelatais ir vys-kupais. Kitas pagrindinis pa-kičimas yra tas, kad senovėje Vėlinių vakarą mirusiųjų vė-lės pačios "pareidavo" į savo kadaise skaitytus namus ir so-dybas "pasisvečiuoti", o dabar gyvieji eina juos kapinėse lan-kyti ir ten pagerbia maldomis bei deginamomis žvakelėmis prie artimųjų mirusiųjų kapų.

Anglo - saksų pasaulyje, kur senovės druidų prietarų yra daugiausia išlikę, Vėlinių va-karas yra išvirts labai popu-liarių vaikų karnavalu ir tą vakarą jiems yra leista pasi-reqšti visa savo vaikiškos fan-tazijos kūryba. Spalio 31 die-nos vakare jie eina per namus būriais, vaizduodami kadaise panašiai per namus vaikščio-jusius mirusiųjų dvasių būrius. Suprantama, kad tokiam kar-navalui ir aprėdalui turi atitik-ti. Tad visi vaikai yra užmas-kuoti kaukėmis ir apsidėję vai-duokliais, giltinėmis, ragano-mis ir kaip kas beišmano.

Didmiesčiuose piliečių orga-nizacijos pasiėmė tas palaidas vaikų eisenas bei jų išdaigas prižiūrėti ir globoti ir per eilę metų pavertė tvarkingais, gana kultūringais žaidimais.
Chicago's švietimo Taryba miesto vaikams tą vakarą 63-se mokyklų žaidimų aikštėse ruo-šia pasilinksminimus ir tikisi turėti mažiausiai 60,000 jaunų-jų svečių; Parkų distrikto pa-našias paugliams šventes ruo-šia savo 211 parkuose ir žai-dimus aikštėse, tikėdamas kiek-vienoje turėti nuo 50 iki 300 vaikų, kuriems ruošama tvar-kingos eisenos gatvėmis, duo-dami užkandžiai ir įvairūs pri-žai už pasižymėjimus bei įdo-mesnius Halloven karnavalu aprėdalus. Be to, dar dideli bū-riai vaikų po vieną, po kelis ir ištisais būriais, dažnai savo motinų lydimi, vaikšto nuo du-ryų lig turų su tarbomis ir krep-šiais, iš gyventojų dovanas rin-kdami.

Posėdžiavo ALT Centro Valdyba

Spalių 26 d. Chicagoje po-sėdžiavo ALTO Centro Valdy-ba. Dalyvavo visi nariai: L. Ši-mutis, E. Barkus, Dr. P. Gri-gaitis, M. Vaidyla, T. Blin-strubas, Dr. K. Drangelis, A. Rudis ir J. Talalas.

Išklaustas ALT sekretoriaus Dr. P. Grigaičio pranešimas apie ALT darbų eigą nuo me-tinio suvažiavimo liepos 4 d. iki dabar. Sekretorius išdėstė kas ALTO buvo daroma ryšy su leidžiamais spaudoje ir pa-vienių asmenų gaudais dėl JAV galimos politikos pakeitimo pa-vertęs Lietuvos atžvilgiu.

Iš oficialių šaltinių gauti pa-tvirtinimai, kad tie gandai ne-turi pagrindo.
Apsvarstytas tolimesnis ALT veiklos planas ryšy su kėlimu klausimo dėl vykdomos Sovie-tų Rusijos okupuotoje Lietuvo-je kolonizacijos.

Nutarta pasiųsti protesto te-legramas Jungtinėms Tautoms per JAV ambasadorių A. Ste-venson ir Jungtinių Tautų Pre-zidentą Mongi Slim dėl vyk-domų Sovietų Rusijos atominų bombų sprogdinimų.

ALT Vykdomasis Komitetas Chicago, 1961 m. spalį 27 d.

Sveikinimas ALTui

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos 36-tas Kongresas Detroito, įvykęs š. m. spalį mėn. 22 d. prisituntė ALTui tokį sveikinimą:
"Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos 36-tas Kongresas Detroito sveikina Amerikos Lietuvių Tarybą ir linki su nepalaužiamą energija ir tautiniu budrumu ginti Lie-tuvos Nepriklausomybės reika-tus USA valdžioje įstaigose ir nepalstamai budėti mūsų tau-tos reikalų sargyboje.
Pr. Polteraitis
ALRK Federacijos 36 Kongreso Prezidiumo Pirmininkas Detroitas, 1961 m. spalį 22 d.

Balfo drabužių vaju

Antrojo Pasaulinio karo pa-baigoj Vokietijoje lietuvių pa-bėgėlių buvo apie 60,000 asme-nų. Apie 6%, tai yra apie 3,600 negalėjo išemigruoti, nes buvo seneliai, ligoniai (daugumoje džiovininkai), našlės moterys su mažais vaikais ir pan. Dar da-bar Vokietijoje yra apie 1,500 vaikų nuo 1 iki 16 metų am-žiaus. Kai kurie iš jų gauna iš vokiečių valdžios pašalpą, ta-čiau jos dažnai neužtenka net maistui. Todėl Balfas parūpija iš Amerikos valdžios maisto pro-dukty ir siunčia lietuviams į Vo-kietiją. Lietuvių kolonijos su-renkamus vartotus drabužius irgi siunčiame mūsų žmonėms į Vokietiją ir į Lenkiją. Vokie-čių valdžia gerai žino, kad iš gaunamos šalpos žmonės negali padariau pragyventi, todėl pati valdžia apmoka transportą už Balfą siunčiamą maistą ir dra-bužius. Balfas Centre (105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.) gaunamus drabužius surūšiuoja, supakuoja, nuveža į uostą. Rū-šiuojant drabužius paaiškėjo, kad kai kurios kolonijos pri-siunčia visai nudėvėtus, varto-jimi netinkamus, o už jų at-vežimą reikia mokėt. Todėl ne-duokite tokių drabužių, kurių jau negalima nešioti, nes susi-daro bereikalingų išlaidų ir dar-bo. Nuoširdžiausiai esate pra-šomi duoti ne tik gerus drabu-žius, bet taipogi avalynę, balti-nius, patalynę, ypač paklodes ir kaldras. Jie vargšai, būdami per 17 metų tremtyje, tų dalykų ne-gali nusipirkti. Šią vasarą bū-damas Vokietijoje mačiau jų skurdą ir patyriau jų trūkumų. Kai į stovyklą ateina Balfas dra-bužiai, žmonės sustoja iš vaka-ro eilėse ir per naktį išbūna, kad gautų geresnį švarką ar kurį ki-tą apdarą.
Likusieji Vokietijoje lietuviai yra geradariams labai dėkin-

gi ir prašė, kad mes jų neaplei-stumėm.

Reikalų Vedėjo prierasas: Š. m. spalio 25 d. laivu iš New Yorko išsiuntus į V. Vokietiją tremtiniamis 5,930 sv. drabužių ir 890 sv. avalynės, Balfo sandė-liai liko tušti.

Kan. Dr. J. B. Končius, Balfo pirmininkas

TRUMPAI

— Pianisto Andriaus Kupre-vičiaus rečitalio programą sudaro dvi Schuberto, dvi Brahmso, Beethoveno Sonata in E Major, Jono Svedo, trys Debussy ir trys Liszto kompozicijos. Rečitalis įvyksta lapkričio 4 d. (Še-tadienį) 8 val. vak. Jaunimo Centre. Bilietai gaunami J. Karvelio, Marginių ir p. Stangen-bergų krautuvėse arba užsako-mi telefonu HE 4-2606. (Sk.)

— *Čiurlonio Galerija* Chica-goje rengia didelę grupinę mo-derniosios dailės parodą lap-kričio 4—12 dienomis. Daly-vauja trys grupės: australių gr. 11 dailininkų su 35 kūriniais; latvių grupė 7 dail. su 30 kūriniais, ukrainiečių grupė 6 dailininkai su 28 kūriniais. Viso 93 darbai — tapyba, skulptūra, grafika ir kerami-ka. Paroda atidaroama 6:00 v. vakaro. Bus kavutė.

— *Laurent ir Helen Radkins*, 6839 Crandon Ave., praėjusį sekmadienį pakvietė būrį sa-vo draugų ir šeimos narių kar-tu papietauti. Šio pobūvio tiks-las buvo susitikti ir pagerbti Juozą ir Huldah Varkalus tik iš vakaro grįžusius iš Havajų. Malonus šeimininkas nuošir-džiai sutiko ir vaišino visus svečius ir viešnius. Svarbiau-sias momentas buvo kada pa-sirodė ponai Varkalai. Jiedu papasakojo išpūdžius iš įdo-mios kelionės. Ponia Varkala net dėvėjo kostiumą iš Havajų. Popietėje dalyvavo dar Stasys ir Elsie Petručiai, Petrulienės mamytė, Nora Gugienė, Har-riet Lesčiauskaitė ir jos tėve-lis, ir Adomas ir Marie Maca-rus. Visi ilgų metų draugai, pažįstami, tad buvo daug ko pasikalbėti, daug prisiminimų iš praeitės. Tai buvo labai ma-loni ir įdomi popietė, už kurią svečiai nuoširdžiai dėkojo po-nams Laurent ir Helen Rad-kins.

— *Stasė ir Juozas Bacevičiai* džiaugiasi, sulaukę sveiko ir gražaus sūnaus. Be naujagimio Bacevičiai turi dukrelę Birutę ir sūnų Algimantą. Stasė ir Juo-zas Bacevičiai turi nuo 1956 m. real - estate įstaigą Bell - Varpas Marquette Parko ra-jone, 6455 S. Kedzie Ave.

— *Lietuvių Teisinių* Drau-gijos Chicago's skyriaus susi-rinkimas įvyko spalio 29 d. Chicago Savings and Loan Assn. patalpose. Susirinkimui pirmininkavo V. Mieželis. Bu-vo išrinkta nauja skyriaus val-dyba 1962 m.: pirmininkas — Pr. Kavaliūnas, sekretorė V. Če-pulkauskienė - Vienožinskaitė, išdininkas — P. Jakubka.

— *Žurnalistės Salomėjos Narkeliūnaitės*, atvykusios iš New Yorko spalio 29 d. Dariaus - Girėno posto salėje Chicagoje pasiklausyti atpasakojamų išpūdžių iš okupuotos Lietu-vos ir pamatyti rodomų foto - filmų, buvo prisirinkę daug žmonių. Kaip žinoma, S. Nar-keliūnaitė šią vasarą lankėsi bolševikų okupuotoje Lietu-voje — Vilniuje ir kt. Išklau-sė jos pranešimų, gerai žinan-tieji nupasakotas vietas ir as-menis susidarė įspūdį, kad at-pasakojimai yra labai vienpu-siški, naudingi tik okupantui, o tikroji padėtis nenušviesta. Į daug klausimų prelegentė ne-davė aiškių atsakymų. Lietu-viškoji visuomenė stato klausimą, kuriam tikslui daromi to-kie neobjektyvūs pranešimai? Pranešimą rengė vadinamoji Chicago's žurnalistų sąjunga, kuriai vadovauja p. A. Gint-

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, žemė — Pardavimui
MEDINIS 2 x 4, svarius ir šviesūs kamb., moderni virtuvė, cementiniai pamatai, garažas, įmokėti užtekę \$3,500. Tuojau galima užimti 1 butą. Brighton Parke.
MURINIS, 5 butai prie Jaunimo Centro, tvirtas mūras, geros pajamos, graži vieta, nebrangus.
MURINIS 4 butai, taverna ir du ofisai, ant Western Marquette Parke. Nebūtų paskolos išlaidų.

ŠIMAITIS

Realty, Notary Public, Insurance
2737 W. 43rd St. CL 4-2390
4936 W. 15th St., Cicero
OL 6-4980.

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkių
MERGINOS
Reikalingos dirbti liginonėje. Turi mokėti ir suprasti angliškai
Kreiptis asmeniškai į
PERSONNEL OFFICE
2800 W. 95th St.

RENTING IN GENERAL

Nuomos
NEMOKAMAI
PATARNAVIMAS ISNUOMAVIMUI
Turime laukiančiųjų sąrašą
Greitai patarnavimui skambinti
PROSPECT 8-2233
BELL - VARPAS
6455 So. Kedzie Ave.

CICERO ISNUOMOJAMI 4 dideli kambariai, 2 mieg., naujai atremontuoti. 1-mas aukštas, saugausiems. Skambinti po 6 val. OL 2-4537.

CONTRACTORS - BUILDERS

Namų Statytojai ir Taisytojai
A. ABALL ROOFING CO.

Itaisau lietus vandeniu nutekėti vamzdžius, varinius ir lydinto nerūdijamo metalo. Nereikia dažyti. Den-giu naujos stogus, taisau, nudegutuo-ju senus. Išvalau ir apcemuotuo-ju kaminius. Dažau iš lauko namus, vandens vamzdžius, karnizus, langus, bokštelius.
Kainos žemiausios, įvertinimas veltui. Esame pilnai apdrausti.
Atdari visą laiką.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

HEATING CONTRACTORS

Istatome šiltu oru pučiamus pečius, vandens boilerius, ero vėsintuvus, ir skardos barai (sheet metal works)
JUOZAS ZEMAITIS
ir VICTOR SKADE, ST 8-9272
CICERO HEATING AND SHEET METAL
2431 So. Kedzie Ave., Chicago 23, Ill.
Tel. 277-1442. Res. OL 6-0412

GREIT, SAŽININGAI IR GARANTUOTAI

įrengia naujus ir perstato senus įvairių rūšių geso, alyvos ir anglių pečius namams apšildyti. Įtaisome boilerius, vandens nutekėjimo rymas ir kt. darbus
VIKDO HEATING CO.,
4444 So. Western Ave.
D. Žukauskas, Virginia 7-3447,
V. Stuoypys, OLYmpic 2-2017.

STOGAI — KAMINAI

Mes tai atliekame geriausiai: nemokamai apskaičiuojame žemiau-siamis kainomis visame mieste. Sutvarkome gulsčius ir žibamus sto-gus, pataisome ir atnaujiname juos. Išvalome kaminius, atstatome ir at-liekame tuckpointing.
Darbas garantuotas, viskas bus, kaip nauja.
Pilnai apdrausta.
Galima pasirinkti laiką.
ABALL ROOFING CO.
3925 W. Roosevelt Rd.
LA 1-6921.

neris. Įžangos mokestis buvo imamas \$1.50 nuo asmens.

— *Lietuvių Filatelistų Drau-gijos* surengtą pašto ženklų pa-rodą Jezuitų namuose Chicagoje spalio mėn. 28—29 dd. aplankė 600 žmonių. Pirmą pre-miją už Nepriklausomos Lie-tuvos ženklus laimėjo Griga-liūnas iš Clevelando, Ohio. Lie-tuvių Filatelistų sąjungos pir-mininkas dabar yra K. Meš-konis. Filtelijos biuletenio re-daktorius — L. Kairys. ALT drauge su Filatelistų sąjunga deda pastangas, kad JAV paš-to departamentas išleistų ženkl-lą su kvototojo dėl Lietuvos lai-švės Dr. J. Basanavičiaus at-vaizdu.

— *Ilgametis Chicago's* gyven-tojas, buvęs biznierių, dabar "pensininkas" Frank Satkaus-kas, minės savo gimtadienį šį trečiadienį, lapkričio 1 d. Ponia Elizabeth Satkauskienė minės savo gimtadienį lapkričio 4 d. Satkauskų šeima yra lietuviams gerai žinoma ir išvis gerbiama. Jie išaugino ir išmoksino gra-žią šeimą, ir patys daug prisidė-davė prie visuomenės veiklos. Ilgiausių ir sveikiausių metų ateityje Frank ir Elizabeth Satkauskams. N.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos ilgiems terminams ir žemais nuomėjimais mėnesiniais išmokėjimais. Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

VAISTINĖ Marquette Parke, vei-kianti 20 metų, dėl ligos skubiai pa-ruodoma už geriausią pasiūlymą.
MURINIS 7 kamb. — 5 apaočių ir 2 viršų, 71st ir Talman. \$19,500.
MURINIS 6 kamb., prie 67th ir Maplewood. \$18,300.
MURINIS 7 kamb., visi labai dideli, daug priedų, 62nd ir Rockwell St. \$20,000.
MURINIS 5 kambarių, naujas šil-dymas, garažas, 66th ir Mozart. \$16,300.
MURINIS visai naujas, 3 mieg., tik du blocai nuo mūsų naujo ofiso. \$18,900.
MURINIS 5 kamb., 3 mieg., rūsys, 31st ir California. \$13,900.
MEDINIS 8 kamb., 4 mieg., \$2,000 imokėti. \$14,900.
MURINIS 5 kamb., 11 metų, gara-žas, pastogė, \$12,900.
MURINIS naujas, 2x5½, prie Jaunimo Centro, \$36,900.

A. KAIRYS REAL ESTATE

2501 W. 69th Street
Telef. 436-5151

ARTI MOKYKLU Gage Pk. geras 20 metų 5 kamb. mūr. bungalow. Šil-dymas karštu vandeniu-alyva. Kilimai ir kiti priedai. Garažas, \$20,500.
DU NAMAI labai gerame stovyje Brighton Pk.: gražus mūr. bungalow, išildomas karštu vandeniu-gazu. Kie-mas mažesnis 3 kamb. mūr. namas, iš-nuomotas už \$80 mėn. Abiejų kaina \$19,500.
JEIGU IESKOTE gero 2 butų namo Marquette Pk., tai kažin ar ge-resni rasite kaip šį 26 metų 2 aukštų mūr. — 2x6? Yra dvi šildymo si-STEMOS.
NEBRANGU! 2 blocai į vakarus nuo Cicero Ave. ir 51-05, 20 metų 5 kamb. mūr. bungalow ant 45 pėdų sklypo, 2 mašinos garažas.
TAVERNA prekybos centre — ir dar be konkurencijos, nes jiniai yra prie "sausos" apylinkės. Garantuoti geros klientūra ir uždarbis. To-kių pirkinjų retai pasitaiko.
APSIMOKA PIRKTI vien tik dėl sklypo! Marquette Parke 6 kamb. me-dinis namas ant 50 pėdų sklypo. Mūr. garažas. Tik \$16,000.
SKUBIAI parduoda pertvarkytą 4 butų mūr. namą Marquette Pk. Nau-jas šildymas alyva. Garažai. Geros pajamos. Priims pasiūlymą arčiausia \$35,000.
CHICAGO'S PIETUOSE stiprus 8 bu-tų mūr. namas, naujai remoduliotas. Švarus rajonas. Pelninga. \$60,000 — arba pasiūlymas. Skubėkit — reikia parduoti!

TAVERNA ir 2 aukštų mūr. ku-riname yra: 2 butai po 5 kamb., 1-4 kamb. ir 2 kamb. butelis. Alyvos šil-dymas. Garažas. \$29,900.
LABAI SVARUS kampinis 7 kamb. namas su ruoštu rūsiu prie 67-os ir Kilidare. Alum. langai. Kilimai. 2 auto mūr. garažas. Sklypas 40 pėdų.
Prie ARCHER ir Harlem 5½ kamb. 4 mytų mūr. su kambariu ir vonia rū-syje išnuomavimui. Gazo šiluma. 2 auto garažas. \$23,000.
PARDUODAMA UŽ SAVIKAINĄ! Mount Greenwood, 4 blocai į Vakarus nuo Kedzie ir 107-os, ant 42 pėdų sklypo 3 metų 5½ kamb. mūr. namas. 1½ vonios. Apsauga nuo potvynio. 3 blocai nuo Katalikų ir valstybinės mokyklos.
\$9,500. MED. NAMAS su 4 miega-maisiais prie 74-os ir Loomis. Gara-žas, Alyvos šiluma.
12 METŲ 6 kamb. mūr. namas Marquette Pk. 1½ mašinos garažas. \$18,500.
PAJAMŲ NAMAS tik \$18,500. Mūras 3 butai ir biznio patalpa Bridge-porte.
\$14,500 — svarus med. 5 kamb. (3 mieg.) namas ant 37½ pėdų sklypo. Nauja gazo šiluma. Moderniška vonia ir virtuvė. Kilimai. Garažai!
8 METŲ 4½ kamb. mūr. netoli Marquette Pk. \$21,750.
KETURI BUTAI Marquette Pk.: 2x5 ir 2x3. Visi butai sutvarkyti, gra-žūs, šviesūs. \$545 mėn. pajamų. \$54, 500.

P. LEONAS REAL ESTATE

2735 West 71st Street
Walbrook 5-6015

MARQUETTE PARKO CENTRE
9 BUTŲ MURAS, apie \$11,000 nuom-os, puiki vieta, gražūs butai. \$84,000.
6 BUTŲ MURAS, naujas šiluminas, alum. langai, \$7,500 nuomos. \$59,500.
8 BUTŲ MURAS su baldais, apie \$6,500 nuomos, Brighton Parke. — \$24,800.
2 BUTŲ MEDINIS, naujas šildy-mas, platus sklypas, garažai. \$24,400.
3 METŲ 4½ kamb. mūras, alyvos šil-d., karpetai, alum. langai. \$19,700.
6½ KAMB., 4 metų mūras, alum. langai, platus sklypas, arti parkas, \$24,900.
GERAS PAJAMŲ MURAS, 8 kamb. ir 3 kamb. rūsy, \$17,400.
PADALYTAS MŪRO BUNGALOW, 4 ir 2 kamb. butai, platus lotas, ga-ražas, \$19,900.
NEBRASTI GERESNIO, kaip šis 7 metų, 2 butų mūras, 4 ir 3½ kamb. garažas, \$26,000.
1½ AUKŠTO MURAS, 5½ ir 4 kamb., naujas gazo šild., rami gatvė, \$25,000.

K. VALDIS REAL ESTATE

2815 W. 71st Street — RE 7-7200 ar RE 7-8534

5 KAMB., 5 METŲ MURAS, gra-žiai įrengtas rūsys, platus lotas, — \$20,900.
6 BUTŲ MURAS, 6 x 6, tvirtas, di-dingas pastatas, \$7,200 pajamų, — \$47,000.
8 KAMB. ir 3 kamb. namas, 2 pa-trauklius butai, \$14,950.
2 BUTŲ SVIESUS MURAS, nau-jas gazo šild., alum. langai, 2 auto mūr. garažas, \$20,800.
ARTI PARKO 6 kamb., didelis mū-ras, naujas šild., daug priedų, \$22,700.
4 BUTAI IR RESTORANAS, mūro namas, apie \$5,000 nuomos, \$21,000.
DIDELIS BIZNIS ir 4 kamb. bu-tas, 18 metų mūras, vertas \$27,000.
6 KAMB. MŪRO REZIDENCIJA, mūro garažas, 40 pėdų sklypas, arti mūsų ofiso, \$20,600.
PRIE PARKO 5 kamb. mūro bun-galow, naujas gazo šild., garažas, \$15,900.

NAUJA ĮSTAIGA DIRBA KASDIEN

K. VALDIS REAL ESTATE

2815 W. 71st Street — RE 7-7200 ar RE 7-8534

6 KAMB. MURINIS, 37 pėdų skly-pas, gazo ir karšto vand. šild., Mar-quette Parke, tik \$14,500.
3 BUTŲ MURINIS, 5—5—2, alyvos šild., garažas, \$235 mėn. pajamų ir savininkui 2 kamb. butas. Gage Parke. \$26,250. E. Orentas.
5 KAMBARIŲ MURINIS, 14 metų senumo, 57 pėdų sklypas, moderni virtuvė ir vonia, gazo šildymas, ga-ražas, tik \$17,500, mažu imokėjimu galima nupirkti. O. Jakubėnas.
3 BUTŲ apkalts medis, 5—6—2 kamb., platus sklypas, šildymas gazu, 2 mašinos garažas. \$125 mėn. paja-mų ir savininkui 6 kamb. butas. Brighton Parko centre. Tikrai ver-tas dėmesio. \$18,900.

Turime daug kitų gerų pirkinjų: re-zidencijų ir apartamentinių namų. Be jokio įsipareigojimo skambinkite arba dar geriau atvažiuokite ir pa-matykite.

DRAUDIMO AGENTŪRA

PATARNAUJAME VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ
J. Bacevičius

BELL - VARPAS

REAL ESTATE
General Insurance — Notary Public
6455 So. KEDZIE AVENUE
PROSPECT 8-2233

PERKAME, parduodame, mainome įvairius dydžio namus visur. Partū-piname paskolą, visokeriopa apdrau-dą, veikia notariatas.

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 West 59th St.
PROSPECT 8-5454
NEPRALEISKITE GERĄ PROGA, prie 71st ir Whipple savininkas turi greit parduoti gražią 5 kamb. 18 metų senumo mūrinę rezidenciją. Garažas. Kilimai, aluminum langai, potvynio kontrolė ir daug kitų vertingų priedų, parduos už \$13,750.
A. NORKUS REAL ESTATE
2405 West 51st St. WA 5-5030
WOLCOTT — NETOLI 59 ST.
Savininkas parduoda 6 kambarių, 3 mieg. mūrinių gyvenamąjį namą. Nau-jas alieju karštu vandeniu šildymas. Pušinių lentų porčiai. 2 mašinos mūr. garažas. Nedidelis mokestis. Netoli mokyklų ir bažnyčių.
Telefonuokite HE 6-4659.